A photograph of a bird perched on a snow-covered branch with red berries. The bird is dark-colored and is positioned in the lower-middle part of the frame. The branches are heavily laden with snow, and several bright red berries are visible, some partially covered in snow. The background is a soft, out-of-focus white, suggesting a snowy environment.

COPA

STOMIFORENINGEN COPA - STIFTET 1951

NR. 120

JANUAR/FEBRUAR 1994

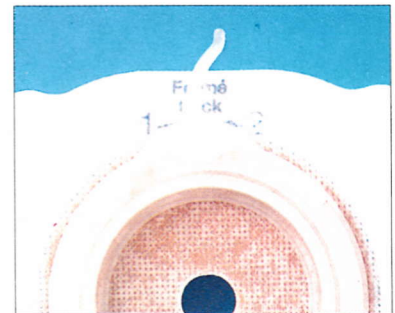
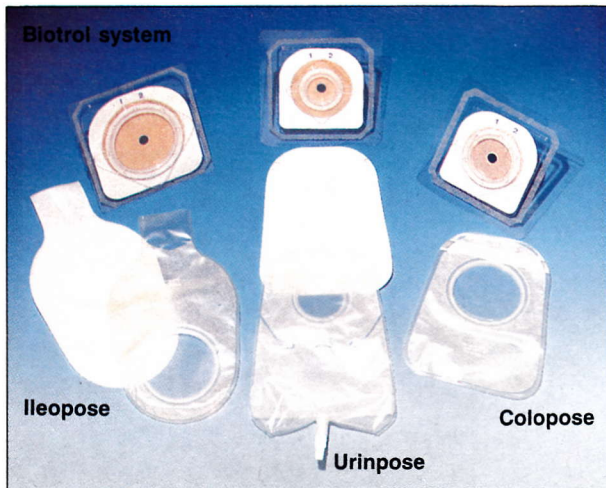

Biotrol!

for sikkerhedens skyld.

Den nemme påsætning gør forskellen

Rekvirer gratis
prøve på
42 90 12 16

Posen åbnes og lukkes med et klik.

Det bedste system også til post-operative, da man ikke skal trykke på den ømme mave. Selvom posen er låst fast kan den alligevel drejes i alle retninger. Biotrol systemet fås i 3 størrelser, således at systemet passer til enhver stomi.

Poserne har indbygget aktivt kulfilter, der sikrer helt mod lugtgener.

IRYFIX Irrigationssystem.

Iryflex skylleærme er både bredere og lænere end andre kendte, hvilket betyder større fleksibilitet ved irrigation.

IRYFIX bandagen der skaber total frihed for stomiopererede, som anvender irrigation
Når IRYFIX er påsat ligner det et almindeligt plaster.

Stomien er totalt forseglet med IRYFIX, og den forhindrer både lyd og lugtgener.

IRYFIX har et 100% effektivt kulfilter.

Enkelt og effektivt

Biotrol systemet er forsynet med en helt ny form for lås mellem pose og plade. Låsesystemet er et garanteret 100% effektivt sikkerhedssystem.

Det fungerer meget enkelt, ved at posen sættes mod pladens lås, og låsepalen skubbes med fingeren fra position 1 til position 2.

Nemmere kan det simpelt hen ikke gøres. Låsesystemet sikrer en perfekt kontakt mellem pose og plade.

Det er det mest pålidelige låsesystem, der er konstrueret.

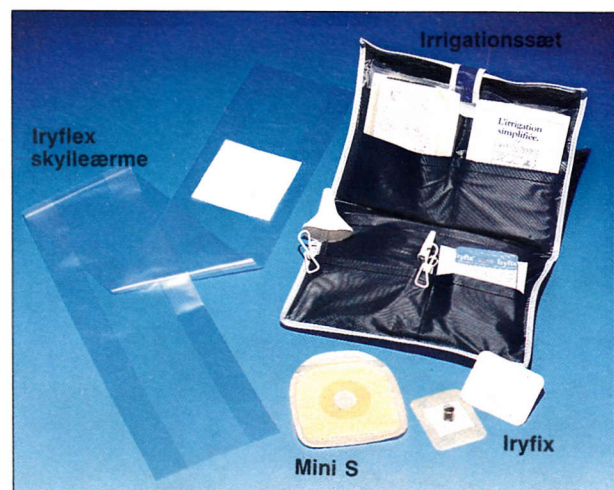
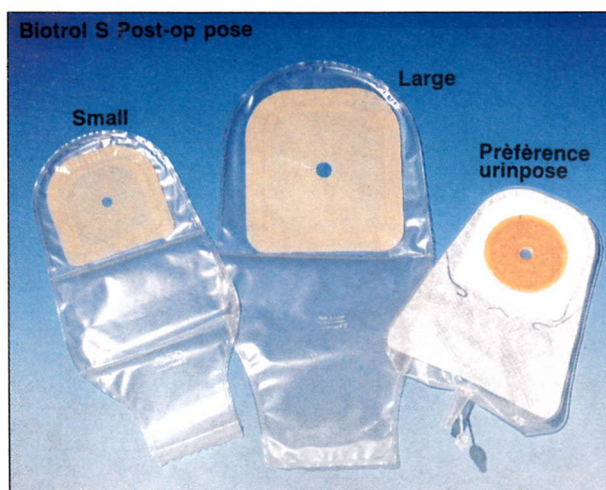
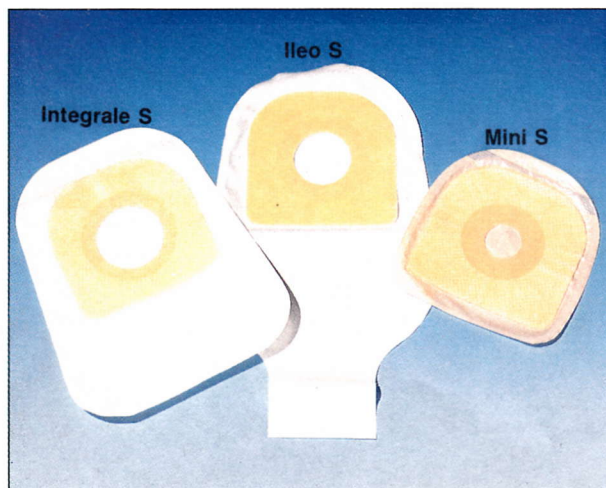
Biotrol ELITE tømbar og lukket pose, har præcis de samme fordele som Biotrol S bandagerne. Dog har ELITE poserne det specielle, at hudbeskyttelsespladen kun er 0,8 mm tynd, hvilket gør pladen ekstra fleksibel. Samtidig har ELITE poserne stofbelægning både på for- og bagside, der gør posen blød og lækker.

Biotrol S bandagerne udmærker sig ved en enkel konstruktion. Det er en konstruktion, som bevirker, at posen er umiddelbar klar til påsætning, når beskyttelsespapiret er fjernet, og den sidder fast øjeblikkeligt og præcist ved kontakt med huden og uden risiko for at bandagekanten krøller.

En Biotrol S bandage er så fleksibel, at den følger alle hudens bevægelser. Hudbeskyttelsespladen har endelig den egenskab, at den beskytter selv den mest sarte og følsomme hud.

Integrale Biotrol S og Mini S poserne er udstyret med et stort indbygget filter. Det er klart til øjeblikkelig brug og giver optimal effektivitet.

Fuldstændig diskretion er derfor sikret i lang tid uden risiko for lugt fra posen.

Biotrol produkternes kvalitetsegenskaber har skabt større uafhængighed og velvære hos brugerne.

Stomacare pharma

Hedager 46 · 2670 Greve · Tlf. 42 90 12 16

Stomiforeningen COPA

Sekretariatsleder: Anni Pedersen

Sekretariatet

Odinsvej 5, 4100 Ringsted

Tlf.: 57 95 35 25 Fax: 57 67 35 15

Træffes mandag, tirsdag, torsdag og

fredag: 10.00 - 12.00;

onsdag: 16.00 - 18.00.

Foreningens gironummer: 7 09 03 31.

Landsformand:

Chr. Stentoft

Thorkildsvej 78, 3700 Rønne

Tlf.: 56 95 97 37. Landsformandens

telefon vil normalt svare mandag til

fredag fra kl. 09.00 - 13.00.

Under bortrejse og fravær giver

telefonsvareren nærmere besked.

Fax: 56 95 97 35.

Vicelandsformand:

Erik Kristjansen

Jasminvej 1, 4600 Køge

Tlf.: 53 65 38 78.

Lokalformænd og -grupper:

Se bagsiden.

Medlemsbladet COPA

COPA-medlemsblad udkommer

6 gange om året.

Næste blad udkommer 2/3-1994.

Oplag: 5500 stk.

Tryk: Borch Tryk A/S, Ringsted.

Ansvarshavende redaktør:

Cand.scient. Ole Vestergaard.

Læserbreve, indlæg og artikler:

Manuskripter skal sendes til

sekretariatet. Sidste frist for indleve-

ring til næste nummer er 2/2-1994.

COPA behøver ikke nødvendigvis

dele meninger bragt i bladet.

Efterskrift tilladt med kildeangivelse,

efter indhentet tilladelse hos COPA's

sekretariat.

Illustrationsannoncer:

Film mv. skal sendes til sekretariatet.

Materialefrist og annulleringsfrist 21

dage før udgivelsen. Dvs. materiale til

næste nummer skal være sekretariatet

i hænde senest: 10/2-94. Nærmere

oplysninger: Sekretariatet.

Rubrikannoncer:

Tekst sendes til sekretariatet. Til

næste nummer er indleveringsfristen

2/2-94. Nærmere oplysninger:

Sekretariatet.

ISSN 0901 - 3849

Foreningens formål:

Vedtægternes § 3:

Foreningens formål er at varetage de colostomi-, ileostomi- og urostomiopereredes interesser.

Dette søges gennemført ved:

- at udøve oplysende- og rådgivende virksomhed,
- at virke som de stomiopereredes talerør over for myndighederne,
- at hjælpe hinanden med råd og vejledning og ved eventuelt - i særlige tilfælde - at yde økonomisk støtte i form af legater,
- at udgive et medlemsblad.

COPA nr. 120 januar / februar 1994

Indhold:

	Side
Leder: Stomidagen 2. oktober 1993 (Chr. Stentoft).....	4
Kvalitetssikring i stomiplejen. FS22's landskursus nov. 93 (Chr. Stentoft)...	6
Har du forslag/krav til stomiposer?.....	9
Den østeuropæiske konference i St. Petersburg (Arne Nielsen).....	10
Gode rejseråd (Erik Kristjansen).....	10
Kun for børn. Kbh.'s amt har succes med udstilling (Inge Boserup).....	12
Et weekend kursus for rådgivere på Pejsegården i Brødstrup (Søren Sillesen).....	12
Mindeord; Johannes Brems (Søren Stauning og Chr. Stentoft).....	14
Nyt fra lokalforeningerne.....	18
Dansk Coloplast Stomi Legat uddelt for tredje gang.....	31

Rådgivning

København:

Åbent første onsdag i hver måned
mellem kl. 13.30 - 15.30.

Sted:

Strandboulevarden 55, 2100 Kbh.Ø.

Tlf.: 35 43 40 04

(Aftale om tid til en samtale mellem

kl. 08.00 - 16.00).

Hørsholm:

Åbent anden onsdag i hver måned
mellem kl. 17.00 - 19.00.

Sted:

Ambulatoriet på sygehuset Øresund

Hørsholm.

Forespørgsler på tlf.:

42 22 06 16 eller

48 29 29 29 lokal 2641.

Århus:

Åbent første onsdag i hver
måned mellem kl. 16.00 - 19.00

(Dog ikke juli).

Sted:

Silkeborgvej 78, Århus C.

Tlf.: 86 18 56 22.

Aftale om tid til en samtale kan
ske i åbningstiden.

Udenfor åbningstiden: Tlf.:

86 28 11 24 eller 86 49 16 11.

Esbjerg:

Åbent sidste torsdag i hver
måned mellem kl. 14.00 - 16.00.

Lukket juli og august.

Sted:

Centralsygehuset ,afd. 252.

Stomiambulatorier

Fortegnelse over alle stomiambulatorier i Danmark vil fremover blive bragt i COPA-medlemsblade med ulige numre. Du vil således finde en sådan stomiambulatorieliste i næste medlemsblad.

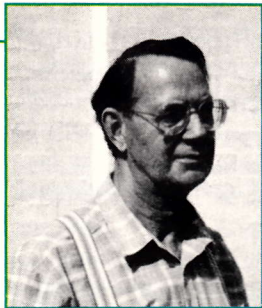
Nyt stomiambulatorie:

Stomiambulatorie åbner på Århus amtssygehus mandag d. 10. januar 1994.

Tid efter forudgående aftale på tlf.: 86 20 95 66 (direkte valg) lokal 7494 eller

86 12 68 66 lokal 74 94.

Stomidagen

2. oktober 1993

Det var med stor spænding jeg imødeså Stomidagen. Ville vore anstrengelser bære frugt. Ville det lykkes os både på lokal- og landsplan at nå ud til alle og gøre foreningen synlig. Få offentligheden fortalt, hvad det er at leve med en stomi og hvilke problemer, der er forbundet med det, samt tiltrække nye medlemmer.

Hvordan det gik på lokalplan vil I kunne læse om under lokalforeningerne. Jeg vil her forsøge at give et billede af, hvordan det gik på landsplan.

Den indbudte konference for fagpersonel 27-29 SEP på Scæffergården blev absolut en succes, som både Kræftens Bekæmpelse og foreningen, der var fælles om arrangementet, kunne glæde sig over. Ikke alene var der et overvældende fremmøde, mange flere end forventet, men der blev virkelig sat status over, hvor forskning og behandling står i dag. Sløret blev også løftet for, hvad fremtiden vil bringe. Det var en udbytterig dag, og redaktøren håber på at kunne bringe nogle af indlæggene som artikler i COPA.

Selve dagen og indsamlingen blev averteret i DR/TV og DR/PRO 1 den 1. oktober. I TV stod plakaten og meddelelsen om indsamlingen i hele 2 min. Så længe havde vi slet ikke gjort os forventning om. Det var et flot syn, som virkelig må have fæstet sig på folks nethinde og appelleret til dem, for indsamlingen har givet knap 42.000 kr. og det har sat os i stand til at opfylde målet for indsamlingen. Den 10. jan. 1994 kommer der en estisk sygeplejerske til Danmark til 6 ugers kursus hos Kirsten Bach på Horsens sygehus. I skrivende stund undersøges det hvorvidt, der er mulighed for, at vi også kan få en estisk læge til Horsens sygehus i samme tidsrum.

Averteringen i DR/PRO 1 sendtes i midt-dagsudsendelsen kl.1230. Indslaget måtte vare 1 1/2 min. Det sætter en grænse for, hvor meget man kan nå at sige. Jeg havde taget tid på det, inden jeg gik i studiet.

Optagelsen fandt sted her på Bornholm dagen før.

Da produceren havde hørt første optagelse på 1 1/2 min. fik jeg lov at prøve en gang til og denne gang måtte jeg godt gøre pauser og trække vejret. Det var så det, der blev sendt.

Der var skrevet til TV, om de ville genudsende "En pose er ingen klods om benet" med Pia Sessingø. Den blev genudsendt lørdag eftermiddag. Jeg så den på Bornholms Centralsygehus, hvor lokalforeningen havde arrangeret åbent hus sammen med stomisygeplejerskerne. Det var under lidt specielle forhold, for vi havde ingen antenne. Keld B. Andersen fra Inge-Lise Sørensen virkede som antenne og det må siges, at han var i besiddelse af ledende evner.

De fleste af ugebladenes lægebrevkasser og Dok2eren havde fået en henvendelse om at give foreningen den håndsrækning om så tæt på Stomidagen som muligt at bringe omtale omkring det at være stomiopereret samt, at der fandtes en stomiforening COPA. Jeg vil her udtrykke min og foreningens tak for, at anmodningen er blevet imødekommet.

Der er ingen tvivl om, at det var Ruth Rasmussens smukke og iøjnefaldende billede, som vi har anvendt på plakaten, forsiden på pjecen, forsiden på COPA sep-93 og klistermærkerne, der har tiltrukket folks opmærksomhed og været appetitvækkende. Jeg har på foreningens vegne modtaget mange rosende udtalelser. Pjecen "Kender du COPA", der som nævnt bærer Ruth Rasmussens billede på forsiden er forfattet og udgivet med støtte fra vore hjælpemiddelproducenter. Den er overalt blevet vel modtaget og rost for sit udseende, sit indhold og sin oplysende værdi.

Den har også en stor del af æren for den skete medlemstilgang, idet de fleste af de seneste indmeldelser er skrevet på pjecens indmeldelsesblanket.

Foreningen havde i samarbejde med De Samvirkende Invalideorganisationer forfattet skrivelser til Socialministeren, Amterne og de 275 Kommuner.

Socialministeren blev ved samme lejlighed gjort opmærksom på Københavns kommunes selvbestaldte ordning.

Socialministeren svarede som sædvanligt: "At hun fandt det gældende regelsæt godt nok" og at den enkelte bruger bare kunne klage, hvis vedkommende var utilfreds. Københavns kommune berørte hun overhovedet ikke. Det er skuffende, at ministeren i den grad kryber udenom problemerne, når foreningen henvender sig til hende som medlemmernes talerør og gør opmærksom på nogle kommuners omgåelse af bistandsloven og ministerens bekendtgørelser og laver deres egne ordninger. Det kan ikke være rigtigt, at det er foreningens opgave at holde 275 kommuner i ørerne. Det er ministeren, der har den udøvende magt og ikke foreningen. I øvrigt er ministeren samt partiernes ordførere blevet gjort opmærksom på Københavnsordningen af en bruger i København. Det har affødt spørgsmål til ministeren og resulteret i en henstilling til Københavns kommune, som har meddelt, at den vil bringe sig i overensstemmelse med de givne bestemmelser inden for kort tid. Så det kan nytte at gøre opmærksomhed.

Men Socialministeren hævder stadig, "at hun mener at regelsættet er godt nok". Gad vide hvilken metode, der skal tages i anvendelse for at få hende overbevist om det modsatte.

Der var ikke mange amter, der reagerede på henvendelsen. Amterne har ikke den store indflydelse på hjælpemiddel-tildelingen, men derimod på oprettelsen af Stomiambulatorier. Århus Amt meddelte, at der indenfor 2 måneder ville blive oprettet et åbent stomiambulatorie på Århus Amtssygehus. Jeg har senere modtaget melding om, at det åbner 10 JAN 1994. Jeg er utrolig glad på Århus vegne, TAK.

I skrivelsen til kommunerne blev disse opfordret til, såfremt de havde indgået en pris aftale, at ophæve denne snarest og lade de stomiopererede selv vælge deres leverandør. Foreningen ville også gerne høre fra kommunerne om deres synspunkter. Der var en del kommuner, der fulgte opfordringen. I de fleste af disse valgte de stomiopererede selv deres leverandør, men der var også enkelte, der fortalte at de havde pris aftaler.

Kommentarerne var: "Vi mener, at det er en god ordning for de stomiopererede. Vi har ikke fået nogen klager derover." At der ikke har været klager er nødvendigvis ikke udtryk for tilfredshed, snarere for resignation, afmagt og frygt. Meningen med skrivelsen skulle i øvrigt ikke være til at tage fejl af, men det er trods alt lykkedes

for forvaltningen i Horsens kommune. Her er man gået stik imod opfordringen. Det havde tjent Horsens til ære, om man havde fulgt Juelsminde kommunes eksempel. Her havde man hørt på de stomiopererede og derefter besluttet, at de selv kunne vælge deres leverandør.

Resultatet af konkurrencen om den lokalforening, der profilerede COPA bedst på Stomidagen blev: 1. præmie, Roskilde amt - 2. præmie, Vejle amt. Mere herom i næste nummer af medlemsbladet. Mange havde gjort meget ud af det, og redaktøren vil i næste nummer offentliggøre nogle af de indsendte billeder.

Når jeg ser tilbage på dagen og hører og læser om alt, hvad der er sket i lokalforeningerne, så glædes jeg over den

entusiasme, der er lagt for dagen. Det er mit helt klare indtryk, at det er lykkedes at synliggøre foreningen i offentligheden og at bibringe den en god forståelse for de stomiopererede og deres vilkår. Da dagen også har givet en del nye medlemmer må formålet siges at være opfyldt. Jeg vil takke alle for den ydede indsats og ønsker alle et rigtig godt Nytår.

Mit nytårsønske er, at vi får flere medlemmer, møder større forståelse for de stomiopererede hos myndighederne og lydhørhed hos Socialministeren - så vi snart får et nyt og bedre regelsæt på området.

Et rigtig godt Nytår.

● Chr. Stenftoft

Mødekalender

jan - feb 1994

Har du arrangementer til mødekalenderen:

Skriv til COPA, Sekretariatet, Odinsvej 5, 4100 Ringsted.

Tidsfrist for aflevering til næste mødekalender (marts/april) er: 2/2-1994.

06/01	kl. 19.00	KB, Vesterbro 46, Odense. Åbent hus / Hollister. <i>Fyns amt</i>	04/02	kl. 14.00	Huset, Hasserisgade, Ålborg Åbent hus. <i>Nordjyllands amt</i>
07/01	kl. 14.00	Huset, Hasserisgade, Ålborg Åbent hus. <i>Nordjyllands amt</i>	05/02	kl. 14.00	"Pilegården", Brønshøj, Kbh. Generalforsamling. <i>Kbh./Frederiksberg</i>
12/01	kl. 17.00 - 19.00	Sygehuset Øresund Hørsholm. Konsultation. <i>Frederiksborg amt</i>	09/02	kl. 17.00 - 19.00	Sygehuset Øresund Hørsholm, Konsultation. <i>Frederiksborg amt</i>
13/01	kl. 14.00	I.P.Schmidtsgården, Fredericia. Copa - klub. <i>Vejle amt</i>	10/02	kl. 14.00	I.P.Schmidtsgården, Fredericia, Copa - klub. <i>Vejle amt</i>
13/01	kl. 15.00 - 17.00	Aktivitetshuset, Vejle. Copa - klub. <i>Vejle amt</i>	10/02	kl. 15.00 - 17.00	Aktivitetshuset, Vejle, Copa - klub. <i>Vejle amt</i>
13/01	kl. 18.00 - 20.00	Horsens rådhus, Horsens. Copa - klub. <i>Vejle amt</i>	10/02	kl. 18.00 - 20.00	Horsens Rådhus, Horsens, Copa - klub. <i>Vejle amt</i>
14/01	kl. 14.00	"Pilegården", Brønshøj, Kbh. Fredagsmøde. <i>Kbh./Frederiksberg</i>	?	kl. ?	Amtsplejehjemmet Dianalund. Brev sendes til alle medl. <i>Vestsjællands amt</i>
14/01	kl. 14.00	Elly Holm: 98 92 38 37, Hjørring. Åbent hus. <i>Nordjyllands amt</i>	11/02	kl. 14.00	Elly Holm: 98 92 38 37, Hjørring. Åbent hus. <i>Nordjyllands amt</i>
22/01	kl. 11.30	"Pilegården", Brønshøj, Kbh. Bustur til Dansac. <i>Kbh./Frederiksberg</i>	19/02	kl. 14.00 - 17.00	Fritidshuset, Hillerød. Generalforsamling. <i>Frederiksborg amt</i>
29/01	kl. 14.00	Folkehjemmet, Åbenrå. Generalforsamling. <i>Sønderjyllands amt</i>	26/02	kl. 14.00	Sted ? Brev sendes til alle medlemmer. Generalforsamling. <i>Fyns amt</i>
29/01	kl. 14.00	Valby Medborgerhus, Kbh. Generalforsamling. <i>Københavns amt</i>	26/02	kl. 14.00	Teaterhotellet, Nykøbing F. Generalforsamling. <i>Lolland/Falster</i>
29/01	kl. 14.00	Eva Larsen: 44 66 04 54 bedst efter kl.20.00. <i>Crohnklubben øst</i>	02/03	kl. 19.30	Vandrehjemmet, Sønderborg. Lokalt møde. <i>Sønderjyllands amt</i>
			03/03	kl. ?	Sted ? Fællesmøde med andre patientforeninger. <i>Århus amt</i>

Kvalitetssikring i stomplejen

FS 22's Landskursus 8. - 10. NOVEMBER 1993

FS 22 "Faglig sammenslutning for sygeplejersker beskæftiget med pleje af patienter med stomi" afholdt Landskursus 8 - 10 Nov 1993 på Fuglsøcentret på Mols. Landskursus emne var kvalitetssikring i stomplejen. Formålet var at bevistgøre deltagerne om kvalitetssikringens grundlæggende begreber og dokumentationens betydning for gennemførelsen af kvalitetssikringsprocessen

FS 22 havde allerede i maj inviteret mig til Fuglsø medhavende COPA's udstilling og jeg sagde med glæde ja tak.

Rejsen fra Bornholm gik via Odden-Ebeltoft til Fuglsø, hvor jeg var fremme kl.1230. Kl.1300 startede kursus, så jeg havde travlt.

Jeg skulle indkvarteres, stille udstillingen op og spise frokost.

Det blev så som så med frokosten, jeg nåede kun en enkelt håndmad.

af opfyldelsen af de opstillede kvalitetsmål for de professionelle ydelser, organisering og brugertilfredsheden. Hun fremhævede, at en standard ikke uden videre kunne overføres fra et sted til et andet, fordi den var indrettet efter forholdene på den pågældende afdeling. Den kunne kun bruges som en rettesnor. Hun kom ind på målsætningen for kvalitetssikringen, på amtsplan, -sygehusplan og -afdelingsplan, herunder det monofaglige, tværfaglige og

efter middagen var der afsat en time til at bese udstillingsstandene fra firmaerne og fra COPA. Standene blev godt besøgt og der blev besvaret en del spørgsmål. Kl.2000 havde FS 22 generalforsamling, så resten af aftenen var til min egen rådighed.

Christian Stentoft og andre går glip af flaghejsning

Efter morgenmaden næste dag var det meningen, at vi, som vanligt når man er på Fuglsø, skulle deltage i flaghejsningen, men der må have indsneget sig en kommunikationsbrist, for flaget var blevet sat uden vores assistance, hvilket vi naturligvis indgav anke over og det blev lovet rettet til næste dag.

Ingrid Lysholt, Skejby på talerstolen

Dagen startede med, at afdelings-sygeplejerske Ingrid Lysholt Skejby sygehus fremlagde et kvalitetssikringsprojekt, som de havde arbejdet med på Skejby sygehus. Projektetarbejdet havde fulgt de retningslinier, som vi var præsenteret for dagen før.

Projekt med støtte fra Coloplast fremlægges

Efter formiddagskaffen fremlagde stomi-sygeplejerske Anne Steen Københavns Amtssygehus Glostrup projektet fra deres afdeling. Projektet har fået støtte fra Coloplast Legat, hvorfor jeg har haft mulighed for at følge det på lidt nærmere hold. Projektgruppen startede med at lave et pilotprojekt for at indsamle data omkring patientens viden- og færdighedsniveau ved udskrivelsen. Denne del er overstået og man har nu udarbejdet en standardplan, som herefter skal afprøves og samtidig fortsætter man dataindsamlingen, så man kan se, hvad der yderligere skal rettes. Målet er at tilsikre ensartethed, kvalitet og kontinuitet i stomplejen, så alle patienter ved udskrivelsen har et færdighedsniveau, så de er i stand til at skifte pose og yde egenomsorg, samt har et konkret vi-

Kl.1300 bød formanden Jeanette Bech velkommen til de 168 deltagere, hvoraf to var fra Færøerne og to fra Norge. Hun ridsede formål og mål for kurset op og gav ordet til Arne Rasmussen Centerlederen, som fortalte lidt om stedet og det rent praktiske vedrørende indkvarteringen og forplejningen. Derefter gik det løs med kvalitetssikring.

Gunilla Svendsen, Skejby, på talerstolen

Oversygeplejerske Gunilla Svendsen Skejby Sygehus lagde ud med problemidentifikation, standarder og kriterier, herunder struktur, proces og resultater og gennemgik kvalitetscirklen. Hun kom ind på betydningen af kvalitet i Sundheds-væsenet og understregede nødvendigheden

arbejdet på tværs af afdelingerne. Endvidere gennemgik hun de primære ydelser som sygepleje, behandling, undersøgelse og dianogstik og derefter periferiydelser som ventetid, forplejning, rengøring og gode omgivelser.

Gruppearbejde og udstilling

Omsider kom vi så igang med gruppearbejdet, der gik ud på at udarbejde en standardplan. Vi var inddelt i fjorten grupper, så der ville gå for megen tid i plenum, hvis alle fjorten grupper skulle fremlægge deres opfattelse. I stedet skulle gruppens resultat hænges op på salens bagvæg, så alle kunne studere de forskellige forslag i pauserne.

Kl.1700 var der pause indtil middagen og

Colodress-serien

– en komplet serie endelsbandager til dig som er colostomiopereret.

En stomibandage for enhver

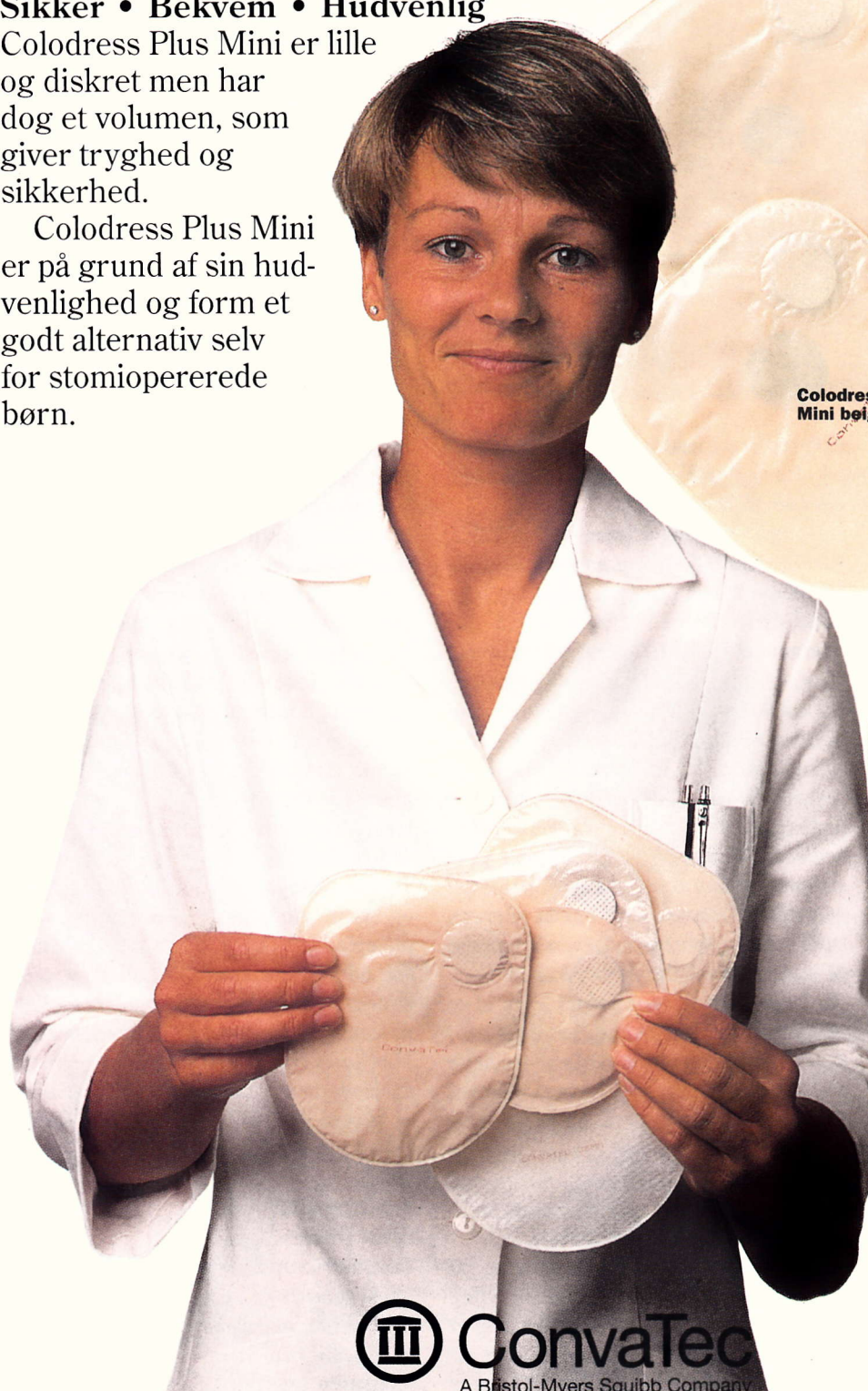
Med Colodress Plus Mini er Colodress-serien komplet og derved kan de fleste ønsker tilfredsstilles hvad angår valgfrihed og funktion.

Colodress Plus Mini

Sikker • Bekvem • Hudvenlig

Colodress Plus Mini er lille og diskret men har dog et volumen, som giver tryghed og sikkerhed.

Colodress Plus Mini er på grund af sin hudvenlighed og form et godt alternativ selv for stomiopererede børn.

Ja tak, send mig prøve

- på den ny Colodress Plus med filter
- Beige Klar 19-50 mm
- Med forklippet hul 25 32 38 mm
- Colodress Plus Mini med filter
- Beige 19 25 32 38 mm
- Stomadress Plus med filter
- Beige 19-50 mm
- Yderligere information om Colodress

Navn _____

Adresse _____

Postnr _____

Send kuponen till ConvaTec.
Jægersborgvej 64-66. 2800 Lyngby.

ConvaTec
A Bristol-Myers Squibb Company

densniveau, som stomiambulatoriet kan bygge videre på. Man arbejder ud fra kvalitetscirklen og Dansk Sygeplejeråds anbefalinger/normer. Det er et stort og krævende arbejde at gennemgå de anonyme spørgeskemaer og interviews, trække data ud og viderebearbejde dem. Gruppen må lægge en hel del af fritiden til for at få det fra hånden. Målet med arbejdet er at opnå, at 80% kan udskrives efter ca. 14 dage med den basale viden om stomi-pleje, som er angivet i plejeplanen.

Gruppearbejde om forbedring af kvaliteten i stomiplejen

Efter frokosten gav Gunilla Svensmark oplæg til gruppearbejde om metoder til forbedring af kvaliteten i plejen. Grupperne diskuterede livligt, hvordan man kunne måle resultatet af plejen og hvordan ændringerne kunne gennemføres i afdelingen. Efter dette gruppearbejde fortsattes med dokumentation som forudsætning for kvalitetssikring og dagens sidste gruppearbejde drejede sig om sygeplejediagnoser. Derefter holdt vi pause indtil festmiddagen.

”Dame Edna” på besøg og Stentoft’s slips bliver skudt i sæk

Under festmiddagen kom ”Dame Edna” på besøg fulgt af sin kammerpige og et par ternere. Hun havde en gladiolusblomst på en meters længde i hænderne og ved dens magiske kraft pejlede hun sig frem til tre herrer med slips (den ene var mig) som

blev stillet på række for enden af salen. Så afsang de en revysang om ”at det kan man se på hans slips”.

Mit slips, en julegave fra mine beundrere, var åbenbart et godt og prangende symbol. Det er hvad man kan blive udsat for, bare fordi man for en gangs skyld har overvundet sig selv og taget et slips på. ”Dame Edna”, kammerpigen og ternerne var fra Århus kommunehospital, et team der plejer at give et lille nummer under middagen. Efter middagen forlagde vi residensen til festsalen. Her blev vi underholdt med vitser sang og musik af to herrer fra Århus og de fik sat den gode stemning endnu et par takker i vejret. Efter deres gode indsats kom vi så til aftenens store overraskelse, nu skulle vi selv bidrage til underholdningen og morskaben.

Coloplast havde sponsoreret lejen af et karaoki-anlæg. Det gik bare derudad, med såvel danske som udenlandske sange, ikke alle lige melodisk fremført - men alligevel det var en charme mere, og en kilde til latter.

Flaget til tops på behørig vis

Næste morgen skete flaghejsningen på behørig vis til det sidste vers af ”Jeg elsker de grønne lunde”. Bagefter sang vi ”Den signede dag med fryd vi ser af havet til os opkomme”, hvilket i øvrigt er meget apropos på netop dette sted. Så gik vi ind og gik i gang med formiddagens emner.

Lis Balleby, Bispebjerg, fortæller om kvalitetscirklen

Stomisygeplejerske Lis Balleby fra Bispebjerg hospital, som for tiden er på stomikursus i Sverige, fortalte om kvalitetssikring, om målelige kriterier, struktur, proces og resultater og om brugen af kvalitetscirklen. Hun citerede Christoffer Johansen, som lige er blevet færdig med sin undersøgelse vedr. stomiens indflydelse på livets faser, ” At det opleves som et stort tab at få en stomi”. Bispebjerg hospital var det første sted, hvor man fik et åbent stomiambulatorium

På Bispebjerg havde man ikke haft noget at skele til, så man havde i stedet taget udgangspunkt i afdelingens og dens personales viden om, hvad der var god praksis for god sygepleje af stomipatienter. Ud fra disse indsamlede data opstillede man så retningslinier for de ydelser som dataene havde peget på. Man havde fundet frem til flere problemer, der skulle løses og havde på grundlag heraf udfærdiget en standardplejeplan, som skulle kunne imødegå problemerne. Man valgte at lave en standardplan, fordi det ville blive meget tidsrøvende at lave en ny plejeplan for hver enkelt patient. Planen byggede på en indlæggelsesperiode på ca. 14 dage. Der var en A3-side pr. dag, der skulle gennemgås og udfyldes. Der var også indbygget elastik i planen, for hvis patienten ikke var i stand til, eller parat til at modtage informationerne eller lære at skifte, så trak man tiden lidt, så den godt kunne strække sig over 3 uger, måske mere. Lis Balleby nævnte, at det havde taget eet år at komme frem til de ændringer, der skulle ske i plejen. Det var særlig kvalitetsmangel man havde fokuseret på og brugt som udgangspunkt og det, som plejeplanen skulle tage højde for. Målet for udskrivelse blev, at patienten selv kunne skifte pose og havde basal kendskab til stomipleje og kunne yde egenomsorg. Man er nu i gang med at undersøge, hvad der trods undervisningen i afdelingen ikke er blevet ændret i plejen, få årsagerne belyst og praksis ændret.

Privathospitalet Hamlet og ISO 9000

Efter frokost fortalte sygeplejedirektør Susanne Norup fra Privathospitalet Hamlet om sygehuset og ISO 9000 betydning for kvalitetssikringen på sygehuset. ISO 9000 har hidtil kun været anvendt indenfor industrien, men efterhånden udvidet til at omfatte servicevirksomheder og altså nu også et sygehus. Målet for en industrivirksomhed er tilfredse kunder, der

kommer igen og igen. Målet for sygehuset måtte modsat være, at patienten ikke kom igen men fortalte naboen, at det havde været en god oplevelse. Målet var således tilfredse patienter. Hamlet er et seriøst arbejdende hospital, der leverer en behandling og pleje af højeste kvalitet, hvor behandling, pleje og service er kendetegnet af sikkerhed, faglig kompetence, åbenhed, patientmedbestemmelse, fleksibilitet, individuel pleje og behandling, dokumentation og respekt for den enkelte patient. Det havde kostet et stort arbejde at opnå en certificering ved ISO 9000. Det havde været nødvendigt med konsulentbistand.

Derefter fortalte Jeanette Bech, at Hamlet var et helt nyt hospital, så man havde måttet starte fra bunden, bl.a. skulle man finde frem til, hvad man ville anse for god praksis. En praksis som kunne indarbejdes i ISO-standarden, som jo var noget helt nyt og ukendt. Der skulle beskrives formål, omfang, aktivitet og forløb, sættes kvalitetscheckpunkter, defineres ansvar, fastlægges de nødvendige referencer og sluttelig de korrigerende handlinger. Men

det havde været spændende at være med til. Endnu er der ingen, der er blevet stomiopereret på Hamlet, men der er ingen tvivl om, at behandling, pleje og service, vil være af højeste kvalitet.

Stomiplejen skal synliggøres

Jeanette Bech afsluttede Landskursus med ønsket om, at alle havde haft et godt og udbytterigt kursus. Som fremtidsvision kunne hun tænke sig, at stomiplejen blev mere synliggjort samt, at det måtte lykkes at få etableret en kvalificerende uddannelse i Danmark og anerkendt stomiplejen som et speciale.

Da *Jeanette Bech* afløses som formand af *Lena Thomsen Ålborg sygehus* takkede jeg på COPA's vegne hende for hendes virke for at inddrage COPA i et samarbejde og for det gode samarbejde, vi havde haft.

Til slut en stor tak til FS 22 for et godt kursus.

● Chr. Stentoft

Har du forslag / krav til stomiposer?

I forbindelse med EU-standarder af stomiposer/-plader efterlyser Jette Juul Jensen fra DSI ønsker/krav fra *brugerne*.

- Varedeklaration m.h.t. allergi?
- Ingen skarpe kanter?
- Knirkefri?
- Lugttæt?
- Propper i forskellig størrelse?
- Lukkemekanisme for svage fingre?
- Mere udadbuede poser?
- PVC -frie poser?

Hvad siger du ?

Har du forslag til de krav Danmark skal sætte til stomiposer, kan du få medindflydelse, hvis du sender din idé til: *COPA, sekretariatet, Odinsvej 5, 4100 Ringsted*

- inden 28/1-1994.

På forhånd tak for hjælpen.

Kirstine Hardam

Vi har altid førende produkter på lager!

Coloplast

dansac®

HOLLISTER

ConvaTec

biotrol pharma

- når det gælder:

Stomi-artikler
Sårbehandlingsbandager
Inkontinens-produkter

Vi løser hver opgave individuelt og giver os altid god tid, så netop du får den løsning, der er bedst for dig!

Permanent udstilling af alle produkter

Kontortid hver dag fra:

kl. 8.30 - 16.00 på
tlf. 97 42 32 33

- Portofri levering fra dag til dag.
- Ingen ekspeditionsomkostninger.
- Ingen grænse for mindste leverance.
- Fordelagtige priser
- Konsulentbistand

Måbjerg Skolevej 46-48 · 7500 Holstebro
Tlf. 97 42 32 33 · Fax 97 42 80 14

Den østeuropæiske konference i St. Petersburg

Af: Arne Nielsen, Holstebro

Den europæiske stomiorganisation havde indbudt til en konference for at få belyst den øjeblikkelige situation for de stomiopererede i Østeuropa.

Fra Danmark deltog Helene Christensen, København/Frederiksberg og under tegnede.

Ved ankomsten til St. Petersburg blev vi indkvarteret på Hotel Sovetskaya, hvor konferencen blev afholdt.

Mødet blev åbnet af Stanislav Samsnov, formand for Asscol (stomiforeningen i St. Petersburg). Også Brenda Flanagan, England (som arrangør af mødet) bød velkommen og håbede på et godt og udbytterigt møde.

Der var mødt delegater fra følgende lande: Polen, Slovakiet, Ungarn, Bulgarien, Rusland Moskva, Rusland St. Petersburg, Hvide Rusland, Danmark, Norge, Sverige, Finland, Holland, England og Canada.

De østeuropæiske delegater blev bedt om at give en beskrivelse af situationen i deres respektive lande.

Bulgarien fortalte, at man havde stomihjælpemidler i landet, men da de stomiopererede selv skulle betale for de hjælpemidler, man skulle bruge, var det kun ganske få, der havde råd til det. Man havde dog etableret et samarbejde med andre handicap-organisationer for sammen at udøve pres på landets bevilgende myndigheder.

I *Ungarn, Slovakiet og Polen* var situationen en del bedre med hensyn til hjælpemidler, men dog langt fra vores standard. Man var meget interesseret i at søge støtte til det oplysende og organisatoriske arbejde.

Rusland St. Petersburg. Situationen er meget vanskelig. Vi fik det indtryk, at man er meget afhængig af forbindelserne til Norge og det hjælpearbejde, der formidles her igennem.

Foreningen Asscol har ca. 700 medlemmer. Der hersker en pionerånd hos ledelsen af denne forening, som allerede har store planer. Man vil forsøge at starte et medlemsblad, købe en bil til transport af stomihjælpemidler i St. Petersburg. Samle

midler til køb af en gammel lagerbygning for senere oprettelse af et stomicenter og, om muligt senere egenproduktion af stomihjælpemidler.

Rusland Moskva var repræsenteret af et medlem fra en nystartet forening. Her var det den samme situation som i St. Petersburg. Foreningen havde taget kontakt med den russiske ortodokse kirkes hjælpeorganisation, som havde ydet dem en god hjælp og menneskelig forståelse.

Hvide Rusland var repræsenteret ved en læge fra Minsk. Han fortalte, hvor stor en mangel der var på selv banale småting til både operation og pleje.

De havde forsøgt at etablere kontakt udadtil specielt til den polske stomiforening. Der var endnu ikke dannet en forening, men det ville man forsøge.

Herefter var det de *vestlige landes* tur til at fortælle om deres organisationer og tiltag indenfor stomiopllysningen. Vi fik udvekslet nogle adresser og kontakter, som jo er meget værdifulde til senere brug. Desværre havde vi ikke mulighed for at træffe delegater fra de baltiske lande Estland, Letland og Litauen, som i første

omgang var vores store interesse.

Det var en interessant og lærerig tur.

Gode rejseråd

Først skal man undersøge om sygesikringen dækker i det pågældende rejsemål, ellers må man tegne en udvidet forsikring, tal evt. med egen læge.

Husk altid at have mindst tre gange så mange poser med, som du vil bruge normalt hjemme.

Er de sanitære forhold sådan, at du ikke kan komme til en håndvask med rindende vand, er det altid godt at have en flaske skin lotion for stomier til at rense huden med.

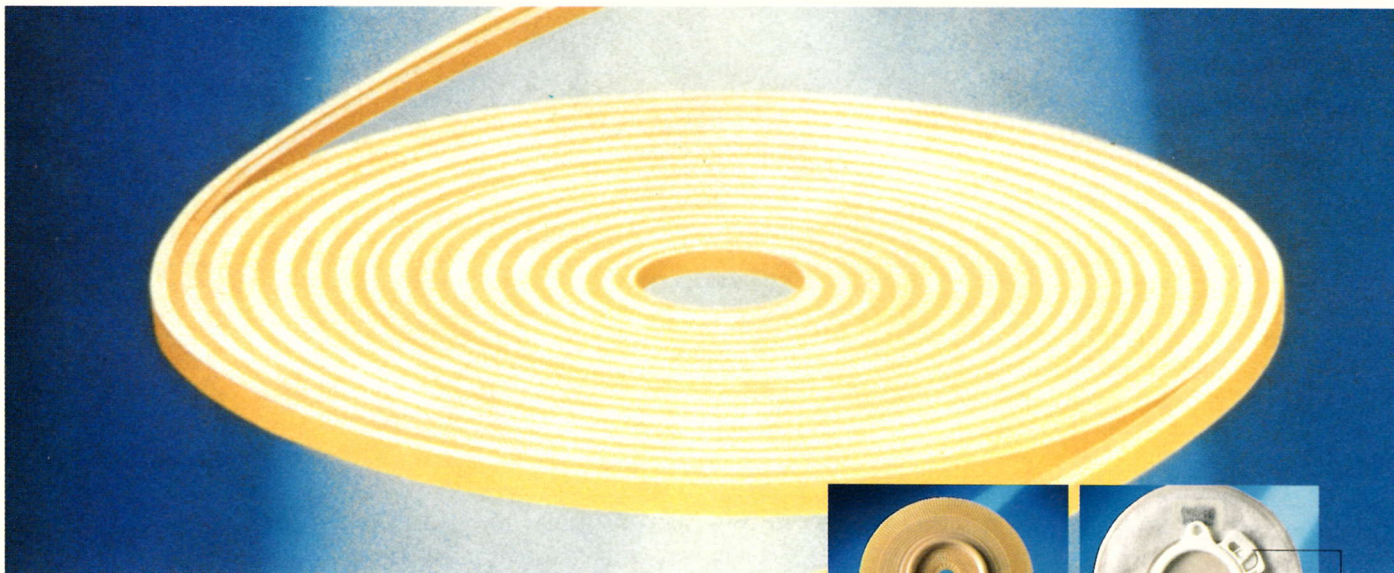
Husk: Medbring altid en lille taske med et par stomiposer og diverse ting - så kan du klare et akut poseskift.

Med venlig hilsen

● Erik Kristjansen, Køge

Coloplast : Assura

Hudvenlighed og sikkerhed i perfekt samspil

Sikker hudklæber, let at aftage

Som den eneste hudklæber har Assura en unik spiralstruktur, der forener hudvenlighed og sikkerhed. Assura hudklæber kombinerer to klæbematerialer med forskellige egenskaber. Det ene materiale sørger for, at posen sidder sikkert. Det andet gør, at den er nem at aftage. Ved at forene disse to materialer i en spiralformet klæber, sikres en minimal belastning af huden.

Nyt låsesystem på 2-dels poser

Låsen på Assura 2-dels system er flyttet fra pladen til posen. Det giver bl.a. disse nye fordele:

- **Endnu større sikkerhed.** Det er blevet endnu lettere at sætte pose og plade sammen. Assura er nu blevet endnu mere sikkert.
- **Mere hygiejnisk.** Nu er pladen blevet meget nemmere at rengøre ved skift af pose.
- **Endnu mere fleksibel.** Pladen er blevet mere bøjelig og fleksibel. Derfor er den mere behagelig at have på.

Et komplet system

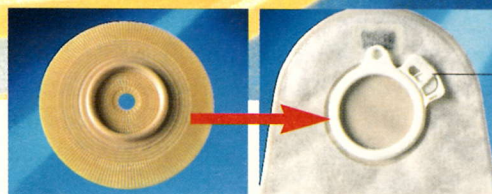
Assura er et komplet sortiment, som omfatter 1-dels og 2-dels systemer til både kolo-, ileo- og urostomier. Der er også udviklet en komplet produktserie til børn.

Assura er systemet, der forener hudvenlighed og sikkerhed.

Coloplast

Dansk Coloplast A/S
(Coloplast A/S)
Kokkedal Industripark 2
2980 Kokkedal
Telefon 49 11 12 08
Telefax 49 11 12 12

Nyhed. Låsen nu på posen.

Gratis prøve

Ja tak. Send mig gratis prøve på Assura poser. Udfyld venligst nedenstående, så vi kan sende de rigtige prøver:

Stomistørrelse: _____ mm

Stomitype: Kolostomi Ileostomi Urostomi

Jeg vil gerne prøve: 1-dels pose 2-dels system

Hvis børnesystem ønskes sæt venligst kryds her:

Jeg vil gerne have: Hudfarvet pose Klar pose

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ By: _____

Telefonnr.: _____

Dansk Coloplast A/S, (Coloplast A/S), Kokkedal Industripark 2, 2980 Kokkedal. Telefon 49 11 12 08, Telefax 49 11 12 12

Kun for børn

Copa-Københavns amt har haft succes med udstilling

*Sundhed og velvære i Forum
fra 15. - 18. oktober 1993*

Bare en god dag. Jeg havde den glæde at passe COPA's stand lørdag den 16. oktober sammen med Inga. Det skal siges, at jeg også var der om fredagen som gæst, hvor bl.a. Chr. Stentoft også var kommet for at se udstillingen, så jeg fik taget et par billeder både fredag og lørdag.

Om fredagen bed jeg mærke i, at vi bl.a. havde en stor plakat med et barn, som leger og ordlyden "Dus med børnestomi". Dette billede gav mig en idé til om lørdagen, hvor jeg selv skulle stå i standen. Jeg lavede en plakat, hvor jeg skrev "Kun for børn", tegn eller mal en tegning, du vinder måske en af de 6 præmier, som trækkes kl. 15:30. Lagde

Inge Boserup Larsen fik en god idé

herefter papir og farver på gulvet og ventede.

Der kom mange børn, som ville tegne, og på den måde, mens vi sad på gulvet, kom snakken igang med hvad en stomi er for noget. Samtidig kom der mange voksne, som på den måde også kom med i

samtalerne, det gav en livlig snak på tværs af børn og voksne. Jeg tror, at mange kom hjem med en viden om, hvad en stomi er, og som så forgrener denne viden. Det var virkelig en god og lærerig dag.

Med venlig hilsen,

● *Inge Boserup*

Et weekend kursus for rådgivere på Pejsegården i Brædstrup

Turen startede på Høje Tåstrup banegård, hvor jeg mødtes med Inga, Marianne og Inge fra Københavns amt.

Herefter gik turen mod Jylland i IC3 tog, her mødte vi andre COPA repræsentanter, som også skulle en tur på kursus. Snakken må have været spændende, for med et var vi ved færgen.

Nå, men vi skulle jo starte på kurset, og hvordan gør man nu det? Jo, en god middag på færgen, vi havde hørt fra de som havde været på kursus før, at man tog ca. 2-5 kg på sådan en weekend, så vi kunne ligeså godt tyvstarte her.

Her gik snakken også - og med et skulle vi så finde vores tog igen, og så afsted mod Horsens. Under vejs kom der flere om bord, som skulle på COPA's weekend.

Snakken gik derud af, og pludselig var vi i Horsens. Her kom der en bus og hentede os.

Ved ankomsten fik vi anvist vores værelser, der var næsten alt på de værelser.

Så var det med at finde noget at skrive på og med og så komme til den første time, hvor vi blev budt velkommen og fik at vide, hvordan forløbet på dette kursus ville blive.

Det var Emil Larsen fra Vejle og en sønderjyde som hed Sven K. Jensen, der stod for opholdet, og det gjorde de meget godt, selv på diskoteket var de.

Nå, så kom det store øjeblik: MIDDAGEN! - GUF - alt det mad.

Efter vi havde spist og havde pustet lidt af, startede vi igen på kurset. Her var det Chr. Stentoft, også kaldt formand, der fortalte om COPA's formål og funktion og opførsel over for patienter, vi besøger. Da klokken var ca. 22, var der socialt samvær, men de fleste var begyndt at blive lidt trætte efter rejsen, så der gik ikke mange timer før alle var til køjs.

Lørdag:

Da vi var kommet på landet, som københavnerne sagde, ja så skulle vi jo også op med hønsene. Morgenmad klokken 8.00, men først skulle man lige være vågen, så det var med at smutte ned i svømme poolen. Skønt, og nej hvor bliver man frisk efter sådan en omgang.

Så til morgenmaden, den var også med det hele, så her gik man heller ikke sulten fra bords.

Klokken 9 skulle vi igen være klar bag ved bordene til at lære noget om anatomi (gennemgang af mave-tarmkanalen) samt de forskellige former for stomier, hvilket overlæge Steen Levin Nielsen stod for, og han gjorde det rigtig godt.

Efter dette var der igen en stor middag, og derefter var der lidt tid til, at de der ville have et hvil kunne dette. Andre gik en lille tur, jeg tog en tur i svømme poolen, da det var lækkert at blive kvikket op efter

at man havde siddet stille det meste af formiddagen. Klokken 13 gik vi i gang igen med AKTIV lytning/kommunikation og rådgiverfunktion, dette var meget spændende, da det var delt ud som gruppearbejde, så man kom sammen med nogle fra de andre amter. Dette var så spændende, at vi ikke kunne holde før vi skulle spise til aften. Grunden til at det blev spændende var, at der blev taget nogle eksempler op, som man kunne snakke om og lave lidt sjov med, uden det skadede nogle af de medvirkende.

Vi fandt også ud af, hvor man var svag henne, og her var de 80% svage, når det var barnebarnet, der kom og spurgte om et eller andet, men der var også en, der havde svært ved at sige nej til at holde jul hos sin tante, selv om det ikke var så særlig sjovt, da det kun var ham og tanten.

Efter alt dette havde vi tid til at puste lidt af, inden vi igen skulle spise til aften. Et par stykker af os brugte tiden til at gå ned i den lille svømmepøl og blive dypet lidt. Sådan en lille pool kunne jeg godt bruge, selv om jeg et par gange prøvede at flytte endekanterne, dette lykkedes ikke, men til gengæld fik jeg en blå negl for alt det slid. For det hjælper ikke, at man tager 7 svømmetag, når der kun er plads til 6. Så kom vi til maden, her var der heller ikke noget at pege fingre af, alt var her bare og det smagte godt.

Jo for resten, inden jeg glemmer det. Der blev også lavet en lille sang om COPA lørdag morgen. Den sang vi et par gang under maden, og da den kun har et vers, blev det besluttet, at de, der kommer til det næste grundkursus, skal lave andet vers.

Efter al den dejlige mad, var der lidt tid tilbage af revyen, som også forgik på Pejsegården denne weekend, så her snev vi os ind for at se slutningen. Den var faktisk meget god.

Efter revyen var der så fest med dans, og nej hvor vi fik svinget træbenet, selv formanden og vores sekretær Anni var ude og svinge med ørene. Senere gik vi et par stykker ned på diskoteket, men hvis man ikke havde begyndt at føle sig gammel, så kom man til det her, da de fleste først lige var fyldt 15 år. Heldigvis kom Sven K. Jensen og nogle af de andre, så kunne vi på 25-30 år godt slappe lidt af, for så var vi da ikke de "gamle" mere. Da diskoteket var ved at lukke gik vi op til baren, der drejede rundt, (det gør den, det var ikke os, der var gal på den).

Her blev vi et par timer, det var lidt af en mærkelig bar, den havde en lille mus som medhjælper. Den løb rundt nede på gulvet, for at komme væk fra alle de skøre mennesker.

Da baren lukkede, blev vi enige om, at vi vist havde bedre af at komme i seng, så man kunne være frisk til søndagen. MEN da jeg var på vej i seng, blev jeg overhalet af et par Falck folk med en bære. Det var da flinkt at dem at komme og bære mig i seng, men nej, det viste sig, at den var reserveret til Inge Boserup, da hun havde haft problemer med sin mave; den var gået helt i stå. Jeg havde en lille anelse om, at det var på grund af, at hun var lidt træt af Rigshospitalet og nu ville prøve et af provinsens sygehuse. Men nej, dette var ikke nogen fornøjelsestur, hun skulle ud på.

Da jeg kender til Horsens sygehus, tog jeg med, og under vejs nåede jeg at undervise falckmanden i lidt om stomier.

På sygehuset blev vi godt modtaget, selvom de måtte stikke et par gange i Inge før det lykkedes dem at lægge et venflong, så hun kunne få noget væske. Efter et par timer var det nu mig, der begyndte at trænge til noget væske. Selvom jeg kunne mærke, jeg havde fået lidt at drikke inden vi tog af sted, var jeg blevet meget tørstig, så det endte med, at jeg ikke kun løb efter væske til Inge, men også til mig selv.

Søndag:

Kl. 7.30 var jeg tilbage på Pejsegården uden at have sovet den nat, så jeg sagde godmorgen til de, som var stået op, og så gik jeg i seng. Inge blev på sygehuset i Horsens et par dage længere.

Kl. 9.30 var jeg tilbage i mødelokalet igen .

Hvad de havde lavet inden, kan jeg desværre ikke skrive meget om. Søndagen skulle gå med at høre om sociale forholdsregler for stomioopererede, herefter stomipleje, om hudproblemer samt meget om det at leve med en stomi, f.eks. spørgsmålet: Hvad med sex, når man har en stomi? og meget andet som blev fremlagt af Kirsten Bach fra Horsens og Alice Nielsen fra Holbæk samt Kirstine Hardam fra Holstebro.

Selv om vi med stomier vidste meget om dette, lærte vi også meget, som man kunne bruge, når man er ude og snakke med nyopererede.

Efter en god evaluering af denne weekend gik det igen mod København, og uheld i held gjorde, at Inge ikke kom med hjem lige denne dag, men formanden kom med samme tog

som vi andre, idet han fik Inges plads, for ellers skulle han vente på Horsens Banegård i en time, og her kan jeg ud fra egen erfaring godt sige, at dette er en af landets kedeligste banegårde, så han kom med os hjem.

Men nej, hvor han dog kan snakke. Her havde jeg regnet med, at jeg kunne få en lille lur på vejen hjem.

Det fik jeg først, da vi kom frem til færgen, hvor de fleste gik op for at spise, men vi havde det da sjovt hele vejen til Høje Tåstrup.

Her til slut vil jeg sammen med andre fra Københavns amt sige mange tak for en god weekend.

(Forkortet red.)

● Søren Sillesen

I DET JYSKE STOMICENTER

- med detailforretninger i Randers, Aalborg og Århus - fører vi alle de store mærker i hjælpemidler til bandagering af colostomi, ileostomi, urostomi og incontineris.

Sygeplejeartikler og bandager er det eneste, vi beskæftiger os med, så vi er altid velinformerede om det sidste nye, samtidig med at vi er fortrolige med de anerkendte produkter.

Vi klarer papirgangen for Dem, hvis De ønsker det, ligesom vi også sørger for automatisk levering pr. post.

- Og ikke mindst kan vi garantere en engageret og venlig service, hvor vi altid sætter kunden i centrum...

Vi forhandler f.eks.

• **Convatec**
for ekstra sikkerhed og komfort

• **COLOPLAST**
sikkerhed, tryghed, diskretion

• **dansac**®
stomiprodukter

C. Mærsk Andersen's Eftf. A/S

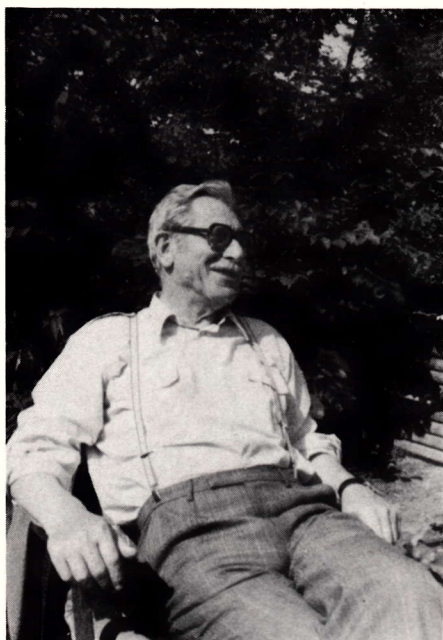
SYGEPLEJEARTIKLER · BANDAGER

8900 RANDERS · TORVEGADE 1 · TLF. 86 42 62 62

9000 AALBORG · OSTERAGADE 3 · TLF. 98 12 24 88

8100 ÅRHUS C · FREDERIKSGADE 44 · TLF. 86 19 87 44

Johannes Brems

Copa's landsformand i årene 1978 - 83, Johannes Brems, Odense, er den 24. september afgået ved døden. Johannes Brems blev 82 år.

Med Copa's hovedbestyrelses valg af Johannes Brems til hvervet som landsformand oprandt en ny æra for stomiforeningen. Under ledelsen af den hidtidige landformand, den dynamiske Alex Christensen, var foreningen bygget op fra stort set intet til en anelig patientorganisation, og kontakter til sygehuse og andre offentlige væsener var etableret. Der manglede imidlertid bl.a. en finpudsning i organisationsmæssig henseende og den medmenneskelige holdning, som gør en organisation til medlemmernes forening - en demokratisk grundindstilling. Her lagde Brems en stor del af sine kræfter.

Johannes Brems var oprindelig uddannet som mejerist, men valgte hurtigt efter dette afsnit af sit liv at gå ind i en seminarieuddannelse, og det var som lærer og kirkesanger på sin fødeø, Fyn, han brugte sine erhvervsaktive år. Denne gerning blev der imidlertid sat en stopper for på grund af sygdom. Brems fik blærekræft, og en urostomi og førtidspensionering blev følgen.

Efter sin afgang som lærer blev det stomisagen, der lagde beslag på Johannes Brems' virkestrang. Nogle år var han således Copa's lokalformand på Fyn, og i

1978 afløste han Alex Christensen som landsformand, hvor han på sin stilfærdige facon og med indtrængende fremførte argumenter lagde grunden til en ny tone i foreningen, en tone som i sig indebar respekten for det enkelte menneske, for andres meninger og for alt, hvad den demokratiske livsform rummer.

Et af de områder, Brems anså for presserende at få skik på, var opbygningen af organisationen i lokalforeninger. Hidtil havde der godt nok været lokalforeninger, men de var meget få og tilfældigt opdelte. Johannes Brems tilstræbte en amtsmæssig opdeling, og projektet blev gennemført i løbet af ganske kort tid. Samtidig udarbejdede han sammen med primært Sven Langkilde Rasmussen, sin efterfølger som lokalformand på Fyn, nye vedtægter, som åbnede adgang for lokalforeningernes selvstændighed på en række områder. Også uddannelsen af foreningens rådgivere var et emne, han tog op, og her kom hans rige erfaringer som skolemand foreningen til gode.

Dette blot for at nævne enkelte af de felter, Johannes Brems gav ånd og krop.

Som samarbejdspartner var Johannes Brems simpelthen vidunderlig. Inspirende. Givende. Konkluderende. Formidlende. Disse egenskaber kom også til udfoldelse i det internationale fællesskab for stomiforeningerne og i samarbejde med f.eks. De Samvirkende Invalideorganisationer og Kræftens Bekæmpelse.

Johannes Brems var en dannet mand i dette begrebs oprindelige betydning, hvilket vil sige, at han havde sindet opladt for, hvad der rørte sig i sine medmennesker, han havde et vågent blik for samfundsudviklingen, var livet igennem, selv i sine seneste år, hvor sygdom og smerter plagede ham, levende interesseret i tidens tanker og meninger.

Gennem mange år havde vi en brevveksling sammen, og altid var det en glæde for mig at modtage brev fra ham. Hans breve var velskrevne, med tankevækkende indhold og fulde af lune. Vi, der i årenes løb havde den lykke jævnligt at udveksle tanker med Brems, vil føle et dybt tomrum efter hans bortgang.

Mindeord

Det var med stor sorg, jeg den 27. september under Stomikonferencen modtog meddelelsen om, at foreningens formand i årene 1978 - 1983, Johannes Brems, var død.

Johannes Brems afløste Alex Christensen, som havde været formand i 17 år og - som på grund af sit store arbejde for og med foreningen næsten var identisk med denne - . Det var således en tung arv, som Johannes Brems skulle løfte.

I de fem år Johannes Brems var formand, var det især organisationen og konsulenttjenesten, han så som sin hovedopgave at ændre på. Det lykkedes ham at få oprettet lokalforeninger i alle amter samt Kbh/Frb og få givet foreningen nye vedtægter. Der blev også oprettet to ungdomsafdelinger, som fik hver en repræsentant i hovedbestyrelsen. Men til Johannes Brems store sorg og fortrydelse forstod ungdommen ikke at forvalte denne goodwill. De var kontrære og satte mere og mere af tilliden over styr for til sidst at miste den repræsentation, de havde i hovedbestyrelsen, samt den økonomiske særstilling.

Johannes Brems indledte også et samarbejde med Kræftens Bekæmpelse og udvirkede, at foreningen herfra fik en betydelig støtte til sin rådgivning, rådgiveruddannelse samt til foreningens øvrige arbejde. En støtte, der var meget kærkommen på et tidspunkt, hvor foreningen ellers kun havde en beskedent kontingentindtægt at virke med.

Johannes Brems gjorde i sin formandstid et stort arbejde for at gøre foreningen tidssvarende og for at øge dens indflydelse på omverdenen, bl.a. på dennes forståelse af de stomiopereredes problemer og livsvilkår.

Ære være hans minde.

● Chr. Stentoft

● Søren Stauning

Nu har Dansac
endnu mere at byde på

GODT NYTÅR

Solo Mini

Toppen af kransekagen

Dansac Solo Mini er 15% mindre end Dansac Solo posen. Den er udviklet til colo- og ileostomister i alle aldre. Stomister, der konstant eller lejlighedsvis ønsker en mindre og mere diskret pose.

Dansac Solo Mini dæmper ikke fornøjelsen ved sport og selskabelighed. Og hvis du irrigerer, er Dansac Solo Mini et godt alternativ i situationer, hvor du ikke føler dig helt tryk ved Mini Cap.

Dansac Solo Mini omfatter såvel lukkede som tømbar pose. Hudbeskyttelsespladen måler kun 85 x 85 mm, men den kan tilpasses stomier på helt op til 50 mm. Trods det diskrete design er Dansac Solo Mini en sikker og rummelig løsning.

Den graduerede hudbeskyttelsesplade på Dansac Solo Mini er ideel til både børn og voksne. Tykkelsen på hudbeskyttelsespladen er 0,7 mm omkring stomen og 0,3 mm i periferien. Det giver maksimal sikkerhed og gør det samtidig lettere at tilpasse sig kroppens form.

Dansac Solo®

- Fordi små detaljer gør den store forskel

dansac® ○

Dansac A/S
Lille Kongevej
3480 Fredensborg

dansac® U
Prøv selv!

Gratis prøve!

Posen her kan ikke bruges, men den giver dig en fornemmelse af Dansac Solo® Mini's kvalitet. Rekvirer en gratis prøvepakke, så du kan opleve posen i praksis. Dansac Solo byder på en helt usædvanlig sikkerhed, fleksibilitet, og komfort.

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./By: _____

Angiv venligst, hvilken pose-type, du ønsker

Hudfarvet, lukket pose   Hudfarvet, tømbar pose

Klar, tømbar pose   Stomistørrelse: _____ mm.

Udfyld svarkortet og send det til Dansac. Portoer er betalt.
Du kan også få prøven ved at ringe til Dansk Salg på telefon 42 28 25 00.

Sendes
ufrankeret.
Dansac betaler
portoer

Dansac A/S,
Lille Kongevej,
+++ 0070 +++
3480 Fredensborg

NYT FRA LOKALFORENINGERNE

København/ Frederiksberg

I begyndelsen af september måned blev der afholdt et østeuropæisk møde i Skt. Petersborg, hvor de vestlige lande skulle give deres erfaringer videre til de nye demokrater for bedre at kunne klare de mange problemer med dannelse af foreninger, fremskaffelse af hjælpemidler m.v.

COPA havde på et hovedbestyrelsesmøde valgt Arne Nielsen, Ringkøbing amt og undertegnede som delegerede. Her skal blot nævnes et eksempel på vilkårene i Ungarn: Tildeling af poser, 6 stk. pr. måned.

Straks efter hjemkomsten var loppemarkedet næsten stablet på benene og indbragte knap kr. 3.000, som nu er "øremerket" som lomme-penge til den estiske syge-plejerske under hendes ophold i Danmark (Horsens). Hjertelig tak til de mange medlemmer, der ofrede tid og gaver til dette formål. Også hjertelig tak til alle medvirkende omkring Stomidagen, såvel hospitaler, stomisygeplejersker som radio og lokal-TV. Landsindsamlingens resultat var imponerende.

Vil du være med til at modtage Janne fra Estland?

Omkring d. 10. januar ankommer Janne (26-årig sygeplejerske fra Estland) til Kastrup, hvorfra oversyge-

plejerske Kirsten Bach vil ledsage hende til Horsens sygehus. Ring til mig hvis I skulle have lyst til at være med ved modtagelsen.

Information fra KB

Den 11/11 kl. 17 var det svært at trække folk til, men trods alt glædede det os at fuldmægtig i Kræftens Bekæmpelse Lone Skjørbæk kom og informerede om den demokratiseringsproces, der nylig fandt sted bl.a. med mange udvalg, nye vedtægter og mulighed for medarbejderrepræsentation.

Produktnyhed og foredrag

Den 14. januar 1994 kan du møde 2 repræsentanter fra Dansac, de præsenterer en nyhed! Samme dag vil Monica Holstein holde foredrag om sine mange rejser til Estland.

Med bus til Dansac

Vi glæder os allerede til at aflægge besøg på virksomheden Dansac i Fredensborg lørdag d. 22. januar. Bussen henter og bringer os; se mødekalenderen.

Tilmelding senest 20. januar til Helene tlf. 31 71 62 31.

Generalforsamling

Generalforsamlingen afholdes d. 5. februar kl. 14. Dagsorden ifølge COPA's vedtægter.

Eventuelle forslag bedes sendt til formanden senest 8 dage før. Der skal vælges 2 nye bestyrelsesmedlemmer samt 2 suppleanter.

Vel mødt! - **GODT NYTÅR til alle.**

Vi mødes i "Pilegården", medborgerhuset, Brønshøjvej 17 o.g. (bus linie 2 til døren).

P.b.v.

● Helene Christensen

Københavns amt

Vi befinder os nu i een af årets mørkeste og koldeste måneder, derfor har vi alle brug for lidt varme og opmuntring i almindelighed og vi stomioperede i særdeleshed. Et varmt og velment ønske for alle vore medlemmer skal lyde:

Et rigtigt glædeligt og helsebringende Nytår - med et stort TAK for det gamle, som nu er svundet ind.

Produktinformation fra Hollister

Første møde i det nye år vil finde sted lørdag den 29. januar 1994, hvor vi denne dag får besøg af firmaet HOLLISTER, som vil fortælle os om deres produkter.

Generalforsamling

Sidste år blev vi af Hovedforeningen pålagt af afholde vor generalforsamling i begyndelsen af året. Derfor, lørdag den 19. marts 1994, afholdes der generalforsamling efter vedtægterne. Alle medlemmer, uden undtagelse, er særdeles velkommen til dette møde, og alle fremmødte har i øvrigt taleret. Det skalsamtidig bemærkes, at kun de, der bor i

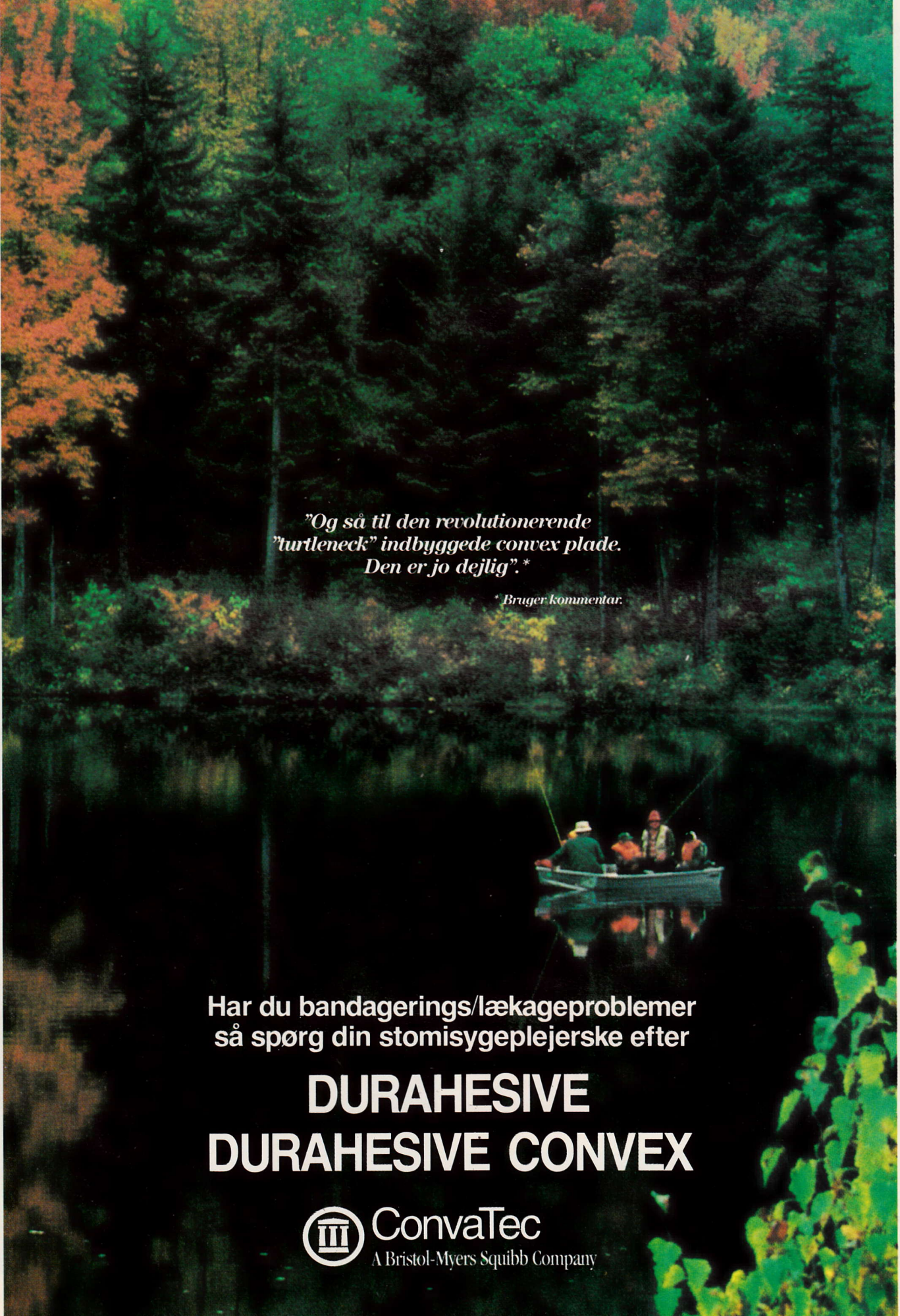
amtets område har stemmeret. Begge møder bliver sædvanen tro afholdt i Valby Medborgerhus, lige ved Toftegårds Plads. Tidspunktet er som altid klokken 14:00.

Stomidagen

Lørdag den 02. oktober markerede amtskredsen den Internationale Stomidag. Forud for denne dag havde vi udsendt pressemeddelelser samt en mængde materiale omkring dét at have en stomi til lokalpressen, lokale TV-stationer, men ak - desværre ingen respons i denne omgang. Til gengæld hjalp vore medlemmer med til at markere dagen ved at der dagen igennem befandt sig op imod 60 af slagsen ved vort arrangement i Valby Medborgerhus.

For den musikalske underholdning stod "Troika", et russisk folkemusikorkester. Tak til "Troika", som høstede stort bifald efter hvert nummer. Ikke mindst fra lille Louise, som sad på bardisken og fulgte det hele med store undrende øjne. En stor tak skal også lyde til Hollister, som havde valgt stomidagen som lejlighed til at

*"Og så til den revolutionerende
"turtleneck" indbyggede convex plade.
Den er jo dejlig".**

* Bruger kommentar.

Har du bandagerings/lækageproblemer
så spørg din stomisygeplejerske efter

DURAHESIVE
DURAHESIVE CONVEX

ConvaTec

A Bristol-Myers Squibb Company

Yngste medlem i Kbh's amt - Louise - siger godt nytår til alle

udstille hos os. Og tusind tak til vore medlemmer og gæster, som ved deres tilstedeværelse bidrog til at gøre dagen festlig. Tak alle sammen.

Søndag den 29. november, den første søndag i advent, sluttede vi så året med julestuen. Det var en hyggelig eftermiddag, hvor mange var mødt op for at ønske hinanden glædelig jul. Vi dansede om juletræet og sang julesange, gaveuddeling er en tradition, som ligeledes fandt sted. Mens vi hyggede os med kaffe, æbleskiver, knas og frugt spillede vi banjo og amerikansk lotteri. Præmierne havde vi dels selv indkøbt og dels fået foræret til formålet af forhandlere og producenter. Tak for alle de flotte gaver. Hele lokalet var pyntet op med

ting og sager vi havde lånt af Gudrun fra Frederiksberg. Alle disse fine ting var gjort af samme Gudrun, hendes mand og datter. Flot arbejde. Vi siger i den forbindelse en stor tak til Gudrun og hendes familie. Vi sluttede af med at tænde stjernekastere medens vi sang en vise, der er gjort af en anden Gudrun. Også tak til dig. Eftermiddagen blev afrundet med, at vi ønskede hinanden en glædelig jul samt et godt nytår. Disse hilsener skal endnu engang lyde til alle vore medlemmer, Chr. Stentoft, Anni Pedersen samt redaktør Ole Vestergaard. En særlig hilsen fra vort yngste medlem i amtet, Louise siger også et godt nytår til alle.

● BESTYRELSEN

nytårsønske, at der vil komme endnu flere medlemmer til vore møder i det nye år. Jo større interesse og fremmøde, jo bedre kan vi lave arrangementerne.

Generalforsamling

Lørdag den 19. februar 1994, kl. 14.00 afholdes der, som det første arrangement i det nye år ordinær generalforsamling i Fritidshuset, Hostrupvej 26, Hillerød.

Dagsorden ifølge vedtægterne. Husk, at eventuelle forslag der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være for manden i hænde senest lørdag den. 12. februar 1994.

Efter generalforsamlingen vil vi få besøg af psykolog Hanne Hovind, som vil holde et fore-

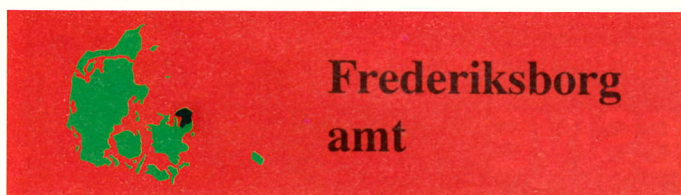
drag om emnet "Depressioner, sorg og kriser".

De af bestyrelsen, der tidligere har været i selskab med Hanne Hovind, kan love, at det vil blive en interessant eftermiddag, som man ikke bør gå glip af. Bestyrelsen regner derfor med, at mange medlemmer møder op til en eftermiddag i hyggeligt samvær. Under generalforsamling og foredrag, vil foreningen være vært for kaffe/te, øl, vand og andet "mundgodt".

Med hensyn til diverse indkøb er tilmelding nødvendig, og kan ske på sædvanlig vis til formand Bent H. Larsen, tlf. 42 22 06 16 eller til Jørgen Wissing, tlf. 42 24 77 47. Begge træffes bedst efter kl. 18.00. Tilmelding senest tirsdag den 15. februar 1994.

Karin og Thomas, Ølstykke Kirke d. 11/9-93

Alle vore medlemmer i Frederiksberg amt, samt deres familier, ønskes hermed en forsinket glædelig jul og et godt nytår.

Samtidig sendes en tak til vore

trofaste medlemmer, fordi de mødte så talrigt op til vore arrangementer i det forløbne år, så vi dermed blev forskånede for at aflyse nogle af disse.

Alligevel er det bestyrelsens

Aktivitetskalender 1994

Med medlemsbladet COPA's marts 1994 nummer, vil der for lokalforeningen udkomme en aktivitetskalender for resten af 1994. Medlemsbladet vil iøvrigt fremover udkomme hver anden måned.

Da vores lokalforening til juni 1994 har bestået i 15 år, regner vi med at afholde et medlemsmøde for at markere denne dag, men herom mere i næste nummer af medlemsbladet.

Bryllup i Ølstykke kirke

Den 11. september 1994 kunne vi i bestyrelsen glæde os over, at vores bestyrelsesmedlem Karin Nielsen, nu Iwersen, fik sin Thomas i Ølstykke kirke under megen festivitas og en totalt "udsolgt" kirke. At de to havde tid til at få papir på hinanden, er vi mange der ikke forstår. Få er som Karin og Thomas er virkeligt engageret i det "pulveriserende" liv, og alligevel har Karin altid været den, der har taget sig tid til at tage det store slæb, når de små arrangementer i COPA, Frederiksborg amt skulle op at "stå".

Derfor tak til Karin for den store indsats, og tak til Thomas fordi du vil undvære Karin til det store arbejde, hun yder i COPA.

Stomidagen

Lørdag den 2. oktober 1993 var lokalforeningen vært ved et Åbent Hus arrangement i aulaen på sygehuset "Øresund Hørsholm".

Anledningen var at markere "Den Internationale Stomidag", som blev afholdt over hele verden og mange steder i Danmark.

Under arrangementet blev der vist forskellige videofilm omkring stomi og det at være stomist. Inge-Lise Sørensen, Helsingør havde en udstilling med de nyeste stomiprodukter. "Succes", det syntes vi, det eneste vi manglede var bare en masse interesserede gæster, der

havde lyst at markere dagen med os, med et glas vin og lidt andet "mundgodt".

En stor tak til de få gæster, som glædede os med deres besøg. En tak til sygehuset "Øresund Hørsholm", for lån af video apparat og husly i den store smukke aula. En stor tak til firma Inge-Lise Sørensen for deltagelse med sin udstilling.

Besøg på Coloplast

Torsdag den 14. oktober 1993 var 25 af lokalforeningens medlemmer gæster hos A/S Coloplast i Humlebæk, hvor vi blev modtaget af salgschef Jørn Harenfeldt og sygeplejerske Gitte Munch.

Efter en gennemgang af fabrikkens produktion igennem årene, frem til det nuværende høje teknologiske stade, besøgte vi den moderne fabriks meget avancerede produktions-metoder.

Efter rundvisningen blev vi samlet til et traktement, hvor Gitte Munch samtidig præsenterede os for COLOPLAST's nyeste stomiprodukter.

Tak til COLOPLAST for et godt og spændende arrangement.

Julekomsammen

Lørdag den 6. november 1993 havde vi medlemsmøde/"julekomsammen" i Hillerød, hvor ca. 20 medlemmer deltog.

Her foreviste og fortalte sygeplejerske Kathrine Uldahl fra firmaet HOLLISTER DANMARK om deres gamle såvel som nyeste produkter.

En ting man bemærker, er det kolossale fremskridt, der generelt er på alle firmaers produkter, som giver mindre hudirritation og længere tid mellem poseskift.

Tak til HOLLISTER for en god demonstration.

Under demonstrationen var foreningen vært ved et kaffebord med æbleskiver og brunkager.

Efter demonstrationen hyggede vi os med snak og nogle spil bingo, og med en øl eller vand efter ønske. Som præmier blev der spillet om vin og andre småting, som der var meget opmærksomhed omkring. En hyggelig eftermiddag, med god stemning hos medlemmerne.

Åbent hus for stomister i ambulatoriet på Sygehuset Øresund, Hørsholm

Den 8. september 1993 åbnede lokalforeningen sin månedlige konsultation på sygehuset "Øresund Hørsholm".

Efter tre månedlige konsultationer, har det endnu ikke været det store tilløbsstykke, men det kan jo skyldes, at vi har lidt svært ved at synliggøre os, selv om der er udlagt og sendt mange brochurer ud.

Vi vil derfor, hermed appellere til vore medlemmer om, at synliggøre denne konsultations muligheder, overfor stomister og de pårørende, I kommer i forbindelse med.

Konsultationen er som sagt åben den anden onsdag i hver måned, fra kl 17.00 til 19.00 i ambulatoriet på sygehuset "Øresund Hørsholm".

Aflæg os et besøg og få en sludder og en kop kaffe eller te.

Med hilsen, p.b.v.

● Jørgen Wissing

KAREN BLOK *Specialcenter*

Forhandling og individuel rådgivning om korrekt valg og anvendelse af hjælpemidler til mennesker, der

- er STOMIOPEREREDE
  - er brystopererede
  - har ufrivillig vandladning
  - har behov for støttestrømper
  - brokbælter efter mål
  - overtræksposer efter ønske
- Forsendelse og rådgivning er gratis.

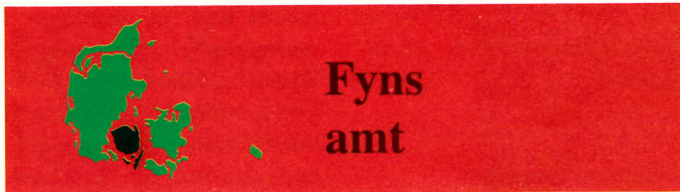
Kontakt sygeplejerske/konsulent
Karen Blok.

KAREN BLOK *Specialcenter*

Solvej 59 · 7120 Vejle Ø
Telefon 75 81 64 20

Fyns amt

Stomidagen, Gerda Pedersen beretter

Vi markerede dagen med en udstilling i og udenfor Informationscentret på Odense Sygehus d. 1-10-93. Sonja Nielsen, Gerda Pedersen og "Kalle" Eriksen stod for skud hele dagen.

Udstillingen var vældig fint besøgt. Samtidig på skift besøgte vi de afdelinger på sygehuset, som i forvejen har vores materiale. De fik suppleret op med nye brochurer og plakater.

Endvidere har Vagn Madsen besøgt Fåborg Sygehus og afleveret en del af de nye materialer. På Middelfart Sygehus har vi også markeret os med besøg og blomster til deres Åbent Hus dag d. 9-9-93. Den dag indviede de deres nye afdeling med stomiambulatorium og en fin hvilestue.

● Gerda Pedersen

Stomidagen på Nyborg- og Svendborg Sygehus

I forbindelse med stomidagen den 2. oktober 1993 besøgte jeg Nyborg og Svendborg Sygehuse, hvor jeg udleverede vores nye brochurer og plakater.

Jeg fik den opfattelse, at personalet var veluddannet til at varetage de stomiopereredes problemer, derfor benytter de sig også sjældent af COPA's rådgivningstilbud.

De stomi-opererede får udleveret COPA's brochurer inden udskrivningen, så de er orienteret om foreningen.

● Dorte Hansen

To foreninger mødes

Copa Fyn og Colitis Crohn foreningen Fyn har haft vellykket fællesmøde

Der var mødt ca. 85 personer op til fællesmødet i Bolbro brugerhus, d. 9. november.

Dorte Hansen fortalte om COPA og COPA's formålsparagraffer, og lidt om stomidagen d. 2. oktober.

Per Fløe fra Colitis Crohn foreningen fortalte om deres forening. Den var startet i marts 1989 og deres lokalforening Fyn var startet i april 1992.

Alle i Colitis Crohn foreningen arbejder frivilligt og ulønnet, de udgiver 4 medlemsblade om året.

Colitis Crohn foreningen har lavet 4 informationshæfter, der omhandler henholdsvis Colitis-Crohn-medicinsk behandling og kirurgisk behandling.

Læge Laurits Stærk Lauridsen fra stomi-ambulatoriet, Odense Sygehus fortalte om sygdommene Colitis og Crohn. Der er mange diffuse symptomer, man vil komme igennem mange undersøgelser for at få sygdommen konstateret.

De fleste vil i starten få tilbudt medicinsk behandling, medicinen vil i starten hjælpe på tarmbetændelsen, men den har en del bivirkninger på lang sigt.

Kirsten Møller Hansen fra COPA fortalte om livet som stomist. Kirsten fik konstateret Crohns sygdom i 1979 efter ½ års sygdom. I 1991 fik hun lavet stomi og blev derefter medicinfri (efter 12 år med medicin). Kirsten tog kontakt til COPA og var meget glad for, at der kunne komme en person, der selv havde stomi, som man kunne snakke med.

Kirsten mente, at det var blevet nemmere for hende at rejse ud nu, for hun skal ikke tage medicin mere og har heller ikke diarre og så mange smerter mere.

Det kan være forskelligt, hvad man kan tåle af mad og drikke, men de fleste finder hurtigt ud af, hvad der er bedst for dem. Læge Laurits Stærk Lauridsen svarede udmærket på de mange spørgsmål fra de fremmødte og fortalte også lidt om, at man prøver at udvikle nye medicinske præparater, der ikke har så mange bivirkninger.

Det var et godt og oplysende møde og dejligt at se så mange fremmødte.

Kun 20 personer fik glæde af Lasse's gode mad

Torsdag d. 2. dec. 1993 var der julemøde på KB i Odense. Desværre mødte kun 20 op og fik glæde af Lasses gode mad. Men trods alt gik snakken

livligt og alle hyggede sig. NB: Vi har bestilt Lasse igen til næste år og håber så på større fremmøde.

Kom til åbent hus

Torsdag d. 6-1-94 kl. 19.00 holder vi Åbent Hus på Kræftens Bekæmpelse, Vesterbro 46 i Odense.

Der vil Ulla Jørgensen fra firma Hollister komme og bl.a. præsentere en tømbar pose med udskifteligt kulfilter. Desuden vil der være almen rådgivning. Hollister og COPA vil være vært ved en kop kaffe og en øl.

Generalforsamling

Lørdag d. 26-2-94 kl. 14.00 vil der blive afholdt GENERALFORSAMLING. Der vil blive sent invitation ud til alle medlemmer i Fyns amt senere med oplysninger om dagen.

Venlig hilsen

● Vagn Madsen

OBS OBS OBS OBS OBS OBS OBS OBS OBS OBS
Nu har COPA atter åbent hus på
Kræftens Bekæmpelse, Vesterbro 46, Odense
I 1994 er datoerne:
6/1 7/4 6/10 1/12
Sæt kryds i kalenderen Sæt kryds i kalenderen

Lolland / Falster

Stomidagen

2. oktober var stomidag over hele landet. På Lolland-Falster mødtes vi i Radsted.

Inge Lise Sørensen, Helsingør var kommet med sin mini-udstilling, som også blev flittigt besøgt.

Jane Sørensen, ambulatoriet fortalte om arbejdet og om sine

ønsker for os stomister i fremtiden.

Derefter så vi gamle farvefilm ved Albert Rasmussen. Filmene var spændende at se.

Simpelthen ren nostalgi. Selvom det var "lang lørdag" havde mange fået tid til at mødes med os.

COPA-Lolland/Falster har prøvet noget nyt

27. november prøvede vi noget nyt i vores lokalforening. Vi var mange der mødtes på Hotel Våbensted til en "før Jul" eftermiddag, med fællessang og bankospil. Gevinsterne havde vi selv med. En lille pakke til max. 20,00 kr. Der var også nogle gevinster på indgangsnumrene.

Det var en dejlig eftermiddag på Hotel Våbensted, hvor der allerede var pyntet en del til jul.

Snakken gik lystigt, alle var enige om en lignende dag næste år.

Generalforsamling

Lørdag d. 26. februar 1994 har vi den årlige generalforsamling på Teaterhotellet Nykøbing F. kl. 14.00.

Vi håber at Kong Vinter holder ferie til den tid, så vi kan mødes i Nykøbing F.

Indbydelse kommer senere.

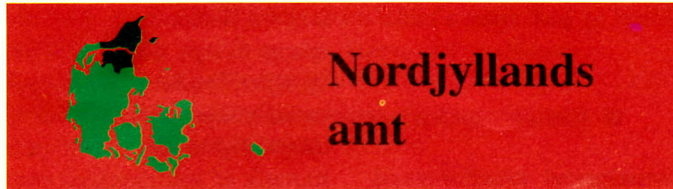
Godt nytår til alle

I skrivende stund er der 4 uger til jul, når bladet bliver sendt ud, er den overstået.

Kære medlemmer. En forsinket julehilsen og et godt nytår fra bestyrelsen for COPA, Lolland /Falster afd.

p.b.v.

● Marianne Andersen

Stomidagen i Aalborg

Vi fik i Aalborg også lavet en Stomidag 2. okt. ved hjælp af

annoncer i aviser og ikke mindst en stor indsats af sygeplejerskerne *Hanne Jør-*

gensen afd AII og *Birthe Sørensen* afd AI, en stor tak til jer piger for indsatsen også tak til *Dion R. Simonsen* fra CC foreningen, der mødte op med brochurer. Der blev vist film tror nu mest, der blev snakket, drikket kaffe og spist knas og frugt af de mange fremmødte, tak til alle der kiggede indenfor.

INGE-LISE SØRENSEN

STOMI-, OG SÅRPLEJE- OG INKONTINENSARTIKLER

”Naturligvis kan vi finde frem til netop det stomihjælpemiddel der passer dig bedst”

Som stomiopereret kan man ofte føle sig mere vildledt end vejledt af de mange tilbud om hjælpemidler.

Så er det vigtigt at vide hvor man får hjælp! **Derfor aflægger vor stomisygeplejerske dig gerne et besøg.**

Hos Inge-Lise Sørensen ved vi noget om stomier. Vi har været tæt på udviklingen og brugerne i over 30 år og er leverandør af samtlige Hjælpemidler.

Vi fremstiller Coloflonel og Støttebandager samt overtræksposer syet efter mål.

Så ring til os og spørg om alt det du er usikker på, så vi i fællesskab kan finde frem til den løsning der passer dig bedst.

INGE-LISE SØRENSEN

- os med Svendborg bæltet
Sundtoldvej 8 C
3000 Helsingør
Tlf. 49 21 00 44

**HUSK
COPA
KONTINGENT
1994**

**Girokort
udsendes i januar**

**Betaling
venligst
inden
10. februar 1994**

Gratis prøver - portofri levering

Også tak til vores allesammens *Søren Glargaard*, som altid villig hjælper til også på vores "fredagsmøder". Vi havde alle en god dag med besøg, selv fra "fredagsklubben" i Hjørring mødte der medlemmer op.

Stomidagen på Hjørring Sygehus

I Hjørring havde Erling F. Pedersen lavet en udstilling på sygehuset med hjælp og stor velvillighed af personalet på afd. 109, Hjørring Sygehus. En stor tak også til Jer.

Generalforsamling

Vi afholder generalforsamling i februar måned, nærmere herom i brev senere.

Hilsen og godt nytår til alle.

P.b.v.

● *Kirsten Møhlenberg*

Konstitueret lokalformand ønsker at holde orlov

Jeg ønsker at holde orlov for alt COPA arbejde pga min sparsomme tid.

Da mit firma er i kraftig vækst, og min familie også gerne vil se mig en gang imellem, ønsker jeg derfor at træde ud af bestyrelsen, mm.

● *Poul Zinck*

COPA-Nordjylland kan kontaktes på 98 88 11 51

Kirsten Møhlenberg har stillet sig til rådighed som midlertidig kontaktperson, frem til generalforsamlingen. *red*

ting fra Hollister, og der blev spurgt flittigt. Katrine Uldall og Kjær Tranberg gav mange og uddybende svar. Det var et udbytterigt møde, hvilket også fremgik af kommunikationen ved det efterfølgende kaffebord.

Stomidagen - 2.10.1993

Næstved holdt Åbent Hus d. 29. september i stomiambulatoriet på Næstved Central-sygehus. Der var ikke mange besøgende til trods for omtalen i avis og henvendelser til de omkringliggende kommuner; men der var til gengæld rig lejlighed til at tale med personalet og beundre det splinternye tv- og videoanlæg..

Der var uddelt brochurer og plakater i Næstved, Store Heddinge, Fakse, Karise og Vordingborg - altså der, hvor medlemskoncentrationen er størst. Biblioteker, apoteker, sundhedsforvaltninger, lægehuse o.s.v. tog pænt imod materialet. Vi tror, resultaterne vil vise sig på lidt længere sigt. Men i hvert fald - en STOR tak til de medlemmer, der lagde bentøj og arme til!

Julehygge i Fakse

Foredragssalen, Fakse Sygehus, dannede en perfekt ramme om Næstveds julemøde d. 4.12.1993. Der var 21 deltagere, der medbragte hver en gave og godt julehumør. Der var lidt kludder med elforsyningen, så både gløgg og kaffe var i farezonen; men et par friske elektrikere reddede situationen.

Søren Stauning fortalte om mennesker, der havde krydset hans vej. Den mand kan fortælle, så man føler, man selv har været med og oplevet det hele. Der blev virkelig skraldgrinet, samtidig med at man fattede den dybere alvor bag tingene. Vi vil meget gerne have Søren Stauning som gæst igen og høre mere fra det

persongalleri, vi fik et lille indblik i. Bestyrelsen overrakte en lille gave som tak for causeriet.

Bagefter blev der pakket gaver ud. Der var virkelig lagt sjæl og fantasi i pakkernes indhold. Bestyrelsesmedlem Grethe Christensen havde atter kreeret nogle flotte juledekorationer, som blev bortloddet. Det blev foreslået, at der næste gang holdets auktion i stedet for - fin idé og en god støtte til den lokale pengekasse.

Det er dejligt med en aktiv bestyrelse, der dækker bord, knokler i køkkenregionerne og bagefter rydder fint op, så formanden har tid til at tale med folk. Den slags er uvurderligt.

Julehyggen sluttede omkring kl. 17.00, og mens der blev sagt farvel og ønsket god jul, lød der røster om næste års udflugt. Bestyrelsen haremner på tapetet; men er meget åbne for gode forslag.

Forbruger-oplysning udbedes !

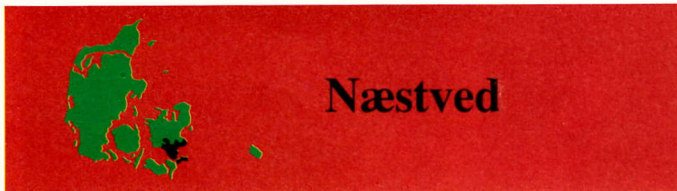
Alle, der handler via en bevilling hos deres kommune, opfordres til at bede om en følgeseddel, der fortæller, hvad de forskellige hjælpemidler egentlig koster. Det er faktisk interessant at vide, hvilke værdier man bærer på sit maveskind.

De indhøstede erfaringer i den forbindelse kunne måske danne grundlag for et medlemsmøde ???

Til slut benytter jeg lejligheden til at ønske alle i Næstved lokalforening en rigtig glædelig jul og et godt og lykkelige nytår. Og sidst men ikke mindst - mange tak til jer alle for et godt 1993!.

p.b.v.

● *Merete Møller, formand*

Høstfest på "Keisergården", Vålse, 27.8.1993.

Vi havde arrangeret en høstfest sammen med Lolland/Falster. Der var 30 deltagere, og stemningen var i top. Det var nærmest et madorgie, som blev forsøgt udlignet ved flittig brug af dansegulvet og afsyngelse af et par sange skrevet til lejligheden. Fa. ConvaTec, Kirudan og Kirstine Hardam støttede høstfesten med tilskud, som vi benytter lejligheden til atter at sige tak for. Inge-Lise Sørensen deltog i festen og sørgede for vedligeholdelse af væskebalancen - det var meget populært. Der var enighed om et lignende arrangement i 1994 - meget gerne med endnu flere deltagere.

Medlemsmøde i Vordingborg 17.9.1993

Emnerne var denne gang: J-

reservoir og hjælpemidler fra Hollister.

COPA-medlem Connie Pedersen fra Mern fortalte om det at leve med et J-reservoir (J-pouch). Der blev talt frit fra leveren om både godt og skidt. Connie har imidlertid lagt vægt på at leve positivt med sit reservoir, fordi hun føler, det ikke nytter at lade sådan en ting bestemme alt. (citater). Der blev uddelt materiale om J-reservoir og så blev der ellers stillet spørgsmål - og svaret. Deltagerne var meget glade for Connies indlæg. Næstved vil forsøge at få noget i gang f.eks. en samtalegruppe for unge, der har fået reservoir eller skal have det. Vi vil meget gerne samarbejde med de to andre lokalforeninger i regionen.

Fra Hollister havde vi besøg af adm. direktør Kjær Tranberg og sygeplejerske Katrine Uldall. Der blev vist de nyeste

Ribe amt

Lokalforeningen afholdt den Internationale Stomidag med stor interesse både fra vore medlemmer og befolkningen som helhed. Desuden var dagspressen medvirkende til en hel del omtale af foreningen. Vi havde fornøjelsen at se mange af vore medlemmer og plejepersonale fra sygehusene ved arrangementet i auditoriet på Centralsygehuset i Esbjerg. Vi havde tilrettelagt dagen med indlæg fra både læger, sygeplejerske, og forhandler, således at det foregik i en bestemt rækkefølge som i et sygdomsforløb.

Indlæggene var interessante, oplysende og har forhåbentlig givet de tilstedeværende en god oplevelse.

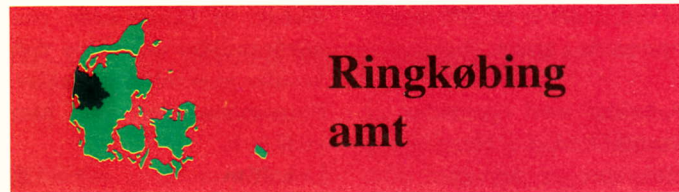
Vi har besluttet, at der skal

afholdes et medlemsmøde i det tidlige forår. Vi har endnu ikke taget stilling til hvornår og hvad det skal omhandle. Hvis der er medlemmer, som har forslag til et emne, er de velkomne til at kontakte et bestyrelsesmedlem.

Jeg skal anbefale, at man bruger vore tilbud om rådgivning på Centralsygehuset, selvom man ikke har nogle problemer, er man naturligvis hjertelig velkommen til at møde op og få en snak over en kop kaffe. Næste gang vores rådgivning på afd. 252 på Centralsygehuset er åben er den 27. januar fra 14-16.

Jeg skal hermed ønske alle et godt nytår.

● Frede Jensen

Ringkøbing amt

Den 6. oktober

afholdt lokalforeningen medlemsmøde i Holstebro. Det var en stor fornøjelse at kunne byde velkommen til så mange fremmødte.

Aftenens foredragsholder var den nye administrerende overlæge på Holstebro Centralsygehus, Erik Skoubo, specialist i kirurgi samt kirurgisk gastroenterologi.

Emnet var: "Behandling af tyktarms- og endetarmskræft og efterfølgende kontrolmuligheder."

Det var et meget spændende foredrag med gode illustrationer af de indgreb, man foretog afhængig af kræft-

svulstens forekomst. Samtidig fik vi lejlighed til at se de "symaskiner", hvormed man i dag samler to tarmender.

Spørgelysten var stor, så det må betragtes som en hel usædvanlig aften.

Onsdag den 24. november

afholdt vi generalforsamling i lokalerne hos Kirstine Hardam. Som dirigent valgtes Flemming Lejbølle.

Formanden aflagde beretning over lokalforeningens arbejde i året løb.

Medlemstallet var ved årets begyndelse 143. En afgang på 12 og en tilgang på 7 betyder tilbagegang som gerne skulle og kan ændres til fremgang, da

Birgit Madsen
Ekspedition

Tove Frithioff
Daglig leder

Ulla Sørensen
Sygeplejerske

Vi er til for Dem

STOMACARE er et uafhængigt stomirådgivningscenter, etableret i 1979 med det formål at rådgive og informere om bandager, hudskader og psykiske problemer.

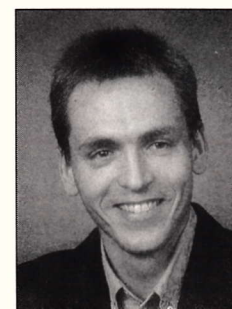
Spørg STOMACARE, vort dygtige og venlige personale rådgiver om samtlige stomiprodukter på det danske marked. Vi leverer portofrit over hele landet fra dag til dag.

STOMACARE stiller *gratis* specialuddannet sygeplejerske til Deres rådighed.

Af vort produktsortiment kan vi nævne Biotrol, Convatec, Dansac, Dansk Coloplast, Hollister og Perma.

Any Petersen
Ekspedition

Henrik Fosdam Jensen
Lager og forsendelse

Stomacare

Vangeleddet 77 · 2670 Greve · Telefon 43 69 02 00

vi ved, at der er ca. 500 stomiopererede i amtet.

Arbejdet med oprettelse af stomiklinikker i Herning og Holstebro er desværre ikke afsluttet endnu. Ringkøbing amt er netop telefonisk blevet kontaktet men mangler svar fra Holstebro Centralsygehus på nogle spørgsmål, hvorefter sagen endelig kan behandles i sygehusudvalget. Forhåbentlig sker dette først i det nye år, så det kan blive til gavn for de stomiopererede i amtet.

Aktiviteterne i forbindelse med den internationale stomidag den 2. oktober blev omtalt, og landsindsamlingen havde indtil dato givet kr. 41.810. Disse midler vil blive brugt i forbindelse med uddannelsen af en estisk sygeplejerske i stomipleje.

Formanden nævnte det af I.O.A. Coordinations komite udstedte charter vedrørende "Stomiopereredes rettigheder".

Det er meget vigtigt, at man som stomiopereret føler sig tryk og selvstændig, når det drejer sig om valg af forhandler, rådgivning og service.

Nogle kommuner har forsøgt, uden først at tale med brugerne, at indgå aftaler med en bestemt forhandler for levering af hjælpemidler, men

- det er COPA's principielle holdning, at det skal være

muligt, at kunne købe sine hjælpemidler hos den forhandler man selv foretrækker.

Formandens beretning blev godkendt.

Lokalforeningens regnskab blev skriftlig forelagt og godkendt.

Derefter gik man over til valg og den nye bestyrelse ser således ud:

Arne Nielsen, Holstebro (formand)

Flemming Lejbølle, Herning

Bendt Laustsen, Struer

Verner Pedersen, Herning

Birgit Jensen, Ulfsborg

Ellen Larsen, Herning

(suppleant)

Der var genvalg af Arne Nielsen samt Verner Pedersen. Nyvalgt blev Birgit Jensen, Ulfsborg.

Bestyrelsen konstituerer sig ved det første bestyrelsesmøde.

Som formand vil jeg gerne sig tak til Solveig Bak Jørgensen, Herning for et godt og engageret arbejde i bestyrelsen. Jeg håber, vi stadig må trække på din arbejdskraft fremover.

Efter generalforsamlingen viste bestyrelsesmedlem Bendt Laustsen en video om en tur til Prag og omegn.

Bestyrelsen ønsker alle en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

● Arne Nielsen

13.30 til 16.00 med udstilling, gættekonkurrence og et foredrag om stomier af overlæge Jørgen Kunov fra R.A.S.K.. Der kom mange og besøgte vores stand, det er vi meget glade for. Tak skal I have.

Generalforsamling

Mandag d. 18. oktober afholdt vi medlemsmøde og generalforsamling på Møllebo i Køge.

Bestyrelsen efter valget: Erik Kristjansen, Ole B. Jensen,

Jan Dirckhoff, Egon Karlsen og Ilse Kristjansen.

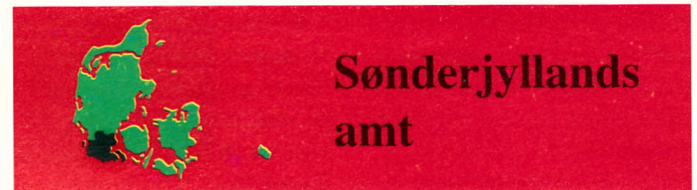
Suppleanter: Lilly Carlsen og Kurt Kristoffersen.

Efter generalforsamlingen fortalte Katrine Uldall fra Hollister Danmark om deres produktsortiment, aftenen sluttede med et pølse / ostebord.

Bestyrelsen ønsker alle et godt nytår med tak for året 1993.

p.b.v.

● Erik

Stomidagen

Lokalforeningen havde udstillinger på sygehusene i Haderslev, Aabenraa og Sønderborg lørdag den 2. oktober fra kl. 14.00-16.00, hvor en del materiale blev delt ud.

En god aften på Sønderborg

Onsdag den 13 oktober havde vi stort offentligt Stomidagsmøde på Sønderborghus i Sønderborg med sygeplejerske Birgit Marschner, stomiambulatoriet på Sønderborg Sygehus. Hun fortalte om arbejdet på ambulatoriet, om kontakten til patienter både før og efter operationen og at ambulatoriet nu er åbent for alle patienter i Sønderjyllands amt.

Derefter fortalte forhandler Kirstine Hardam, Holstebro om det nyeste inden for hjælpemidler.

27 personer fik en virkelig god aften, selv om vi sad meget tæt i et lille lokale.

Generalforsamlings dato rykket

Den årlige generalforsamling er blevet rykket til lørdag den

29. januar 1994 kl. 14.00 på Folkehjemmet i Aabenraa.

Før generalforsamlingen kommer der en sanggruppe "De tossed gode" fra Christiansfeld og underholder.

Konsulent Ulla Jørgensen fra firma Hollister vil vise det nye inden for hjælpemidler.

Generalforsamling ifølge vedtægterne med bl.a. valg af bestyrelsesmedlemmer.

Medlemmer er meget velkomne til at komme med forslag til aktiviteter.

Lokalmøder i "de gamle amter" holdes på følgende måde:

Onsdag den 2. marts 94 på Vandrehjemmet i Sønderborg kl. 19.30 med konsulent Karina Madsen, firma Dansac.

Onsdag den 23. marts 94 på Folkehjemmet i Aabenraa kl. 19.30 med Conny Wagner, firma ConvaTec.

Onsdag den 6. april 94 på Aktivitetshuset Hummeltoft i Haderslev med firma Coloplast.

Onsdag den 4. maj 94 på

Foredragsaften

Mandag d. 23. august medlemsmøde på Møllebo i Køge. Gerd Forssling fortalte om sin tur til Australien og Østen, ledsaget af en serie flotte lysbilleder. Tak til Gerd for et godt foredrag.

Stomidagen

Lørdag d. 2. oktober var det International Stomidag. Det markerede vi på Køge Sygehus (R.A.S.K.) sammen med personalet på stomiambulatoriet.

Vi holdt Åbent Hus fra kl.

Omsorgshuset i Tønder med firma Hollister.

der i år arrangeres en bustur i maj måned.

Bestyrelsen arbejder med, at

p.b.v.

● Sv. Kjærsgaard Jensen

Vejle amt

Stomidagen

Stomidagen 2. okt. 93 blev markeret på Fredericia og Horsens sygehuse, men da vi ikke kunne være på Vejle sygehus, - fandt vi plads i AKTIVITETSHUSET på Blegbanken. - Alle tre steder var der udstilling af hjælpemidler "Gennem tiderne". Der visttes videofilm, og der blev serveret kaffe.

På Horsens sygehus var der foredrag af overlæge Ørnsholt, som talte om årsager til at en stomi bliver anlagt, og der omtaltes de forskellige stomityper.

Udstillingen, som var lavet, omfattede bl.a. 24 plancher, som fortalte forskellige patienthistorier, hvorfor stomi?, hvilke behandlings/plejetilbud der findes, udviklingen på disse områder gennem de sidste årtier, hvad er COPA?, livskvalitet og meget mere.

Generalforsamling

Ordinær generalforsamling afholdtes lørdag d. 9. okt. 1993 på "Ellehøj" i Vejle. - Over 50 deltagere var mødt frem og mange kom i god tid for at se på hjælpemiddeludstillingen, som Kirstine Hardam, Holstebro havde klargjort en halv time før mødet.

Generalforsamlingen blev afviklet efter dagsordenen i vedtægterne, og under pt. 5: Valg af bestyrelse, skete denne ændring, at vort mangeårige medlem Klara Jensen gerne ville gå af, - og nyvalgt blev så Tina Larsen fra Vojens. Tak til

Klara for indsatsen i de forløbne år! Bestyrelsen efter generalforsamlingen er følgende: *Emil Larsen*, formand *Bente Pedersen*, næstformand *Alice Sørensen*, kasserer *Lis Jacobsen*, sekretær *Bent Knudsen* *Licy Rasmussen*, suppleant *Tina Larsen*, suppleant *Kirstine Hardam* var vært ved traktementerne.

Fra alle deltagerne skal der høre en TAK til værtinden.

Planlagte aktiviteter

Bestyrelsesmøde afholdt d. 24. november 1993.

Her blev planlagt for 1. halvår af 1994.

Medlemsmøde d. 13. april, udflugt d. 4. juni, og som noget nyt i Vejle amt diskuterede vi afholdelse af en "Forårsfest" evt. lørdag d. 12. marts, - mere udførligt derom i næste blad 2. marts.

Bestyrelsen ønsker alle medlemmer GODT NYTÅR.

p.b.v.

● Emil Larsen

COPA-klubben Fredericia

Vi starter torsdag den 13. januar kl. 14.00, hvor Karen Blok kommer. Næste gang torsdag den 10. februar kl. 14.00, og da mødes vi med

stomisygeplejerske Grethe Hansen, Vejle sygehus. - Torsdag den 10. marts kl. 14.00, og der vil vi prøve at finde film (video).

Der serveres kaffe og COPA er vært. - Møderne afholdes som sædvanligt på I.P. Schmidtsgården i Fredericia. - Tilmelding gerne 2 dage før på tlf. 75 56 28 20.

Venlig hilsen og godt nytår

● Lis Jacobsen

COPA-klubben

Vejle

Vi inviterer igen til møde i AKTIVITETSHUSET, Blegbakken i Vejle.

Formålet er hyggeligt samvær, udveksling af erfaringer og gensidig hjælp/støtte.

Første møde vil være torsdag d. 13. januar kl. 15.00 - 17.00.

Der serveres kaffe, hvor COPA er vært.

Stomisygeplejerske Grethe Hansen vil være til stede.

Kom og hør om Grethes ophold og uddannelse i Sverige.

Næste møde bliver torsdag d. 10. februar kl. 15.00 - 17.00.

Tilmelding gerne 2 dage før på tlf. 75 85 30 58.

Venlig hilsen og godt nytår

● Licy Rasmussen

COPA-klubben

Horsens

Lokalforeningen opretter nu en COPA-klub, hvor alle er velkomne.

Formålet er hyggeligt samvær, udveksling af erfaringer og gensidig hjælp/støtte.

Første gang vil være torsdag d. 13. januar kl. 18.00 - 20.00 i SUND-BY butikken på Horsens Rådhus.

Der serveres kaffe - COPA er vært.

Tilstede vil være stomisygeplejerske Kirsten Bach.

Næste møder bliver torsdag d. 10. februar kl. 18.00 - 20.00 og torsdag d. 10. marts kl. 18.00 - 20.00.

Tilmelding gerne 2 dage før på tlf. 75 64 02 03 bedst efter kl. 17.00.

Venlig hilsen og godt nytår

● Bente Pedersen

Vestsjællands amt

Nye bestyrelsesmedlemmer

Den 18/10-93 blev afholdt generalforsamling.

Birthe Møllnitz ønskede at ophøre som formand. I stedet blev valgt Jens Jørgen Larsen. Efter øvrige valg er bestyrelsen sammensat og konstitueret på følgende måde:

Formand: *Jens Jørgen Larsen*

Næstformand: *Birthe Møllnitz*

Kasserer: *Torben Hansen*

Sekretær: *Alice Nielsen* *)

Medlem: *Paul Erik Hansen* *)

Suppleant: *Susanne Jensen*

Suppleant: *Guri Hansen*

*) *Alice Nielsen* og *Paul Erik Hansen* er ikke stomiopererede.

Bestyrelsen takker afgående bestyrelsesmedlemmer for det store arbejde de har haft i COPA og velkommen til de nye.

Bestyrelsens ønske er at nå ud til så mange medlemmer som muligt og imødekomme de øn-

sker og behov der er, derfor har bestyrelsen udsendt brev til alle medlemmer om de tanker de har, samt spørgeskema for at få belyst, hvad medlemsmøderne skal bruges til.

Bestyrelsen siger tak for de indkomne besvarelser og vil meget gerne fortsat have skemaerne retur. Hvis de er bortkommet kan nyt rekvireres hos Alice Nielsen, tlf. 59 44 04 69.

Julehygge

27/11 var der julehygge. Vi mødtes kl. 13 i Kobbergyden,

Dianalund, hvor der blev serveret julefrokost.

Der var mødt 26, det var ikke så mange, mange havde været bekymret for vejret.

Men stemningen blandt de 26 var fin. Der blev snakket og sunget. 3 spillemusikanter fra Gørlev underholdt med virkelig god musik og fællessang. Birthe havde atter arrangeret amerikansk lotteri, og der var stor købelyst for at vinde de dejlige gevinster.

Arrangementer sluttede kl. ca. 16.30.

● Alice Nielsen

Livsbilleder fra et anderledes liv

Der er så mange, der ved hvordan handicappede har det - eller tror de ved det. Vi vil gerne i Formidlingscenter Øst give handicappede selv mulighed for at udtrykke sig om følelser om eget liv.

Fra d. 26. - 29. marts 1994 holder vi en udstilling i Anlægspavillionen i Ringsted, hvor både handicappede og ikke handicappede kan få en oplevelse af "Livsbilleder fra et anderledes liv". På udstillingen vil indgå en teaterforestilling, udstillinger af kunst lavet af handicappede, workshops, cafe, sport og en debat mellem politikere og brugere om handicappedes livsvilkår.

Da tanken bag projektet er, at det er brugeren, der ved hvor skoen trykker, og det er brugeren, der skal sætte grænserne, har vi brug for at få kontakt med handicappede, der har lyst til at deltage. Tilmeldingsfristen er udløbet, men er du interesseret så prøv alligevel at ringe hurtigst muligt til:

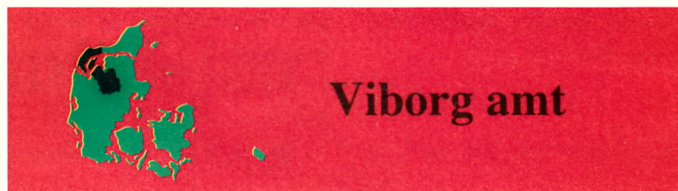
Formidlingscenter Øst, 57 67 46 46.
Du skal tale med
Lisbeth Lindow eller Gurli Pedersen.

Nyhed i COPA-bladet: Rubrikannoncer

Ring til sekretariatet
57 67 35 25

og få *din* annonce med i næste blad.

Medlemmer af COPA får 50% RABAT!

Viborg amt

Generalforsamling

Lokalforeningen COPA, Viborg amt har lørdag d. 13-11 afholdt generalforsamling i Sønderøparken, Viborg. Desværre havde kun få fundet vej til mødet, kedeligt nok idet afd. sygeplejerske Gunhild Agger, Viborg Sygehus kunne fortælle om det forventede stomiambulatorium som antagelig snart åbnes i forbindelse med operations-afd., hvor Gunhild Agger er leder. Det er også Gunhild Agger, vi kan takke for, at det snart lysner for stomisterne i Viborg amt, da der vil være åbent for alle i amtet. Tak for det Gunhild. Fa. ConvaTec v/Helle Lauge- sen var udstiller og vært ved kaffen, tak for det.

Generalforsamlingen startede med gennemgang af året og derefter valg til bestyrelsen samt suppleant, hvor

1. Villy Nielsen - genvalg
2. Jens Chr. Løkkegård - nyvalg.

Bestyrelsen ser sådan ud: Henny Pedersen, Åse Steenberg, Lisbet Hedegaard, Ruth Madsen, Inga Andersen.

Breve sendes til alle med mødeinformation

Angående 1. kvartal i 94 påtænkes en tur til Coloplast i Thisted og/eller tur til Kirstine Hardam, Holstebro. Vi sender breve ud om møderne.

Med ønsket om en glædelig jul samt et godt og lykkebringende nytår sender vi alle medlemmer og familier vore bedste hilsener.

p.b.v.

● Inga Andersen

Stomidagen

I anledning af den Internationale Stomidag lørdag den 02.10.93 afholdt lokalforeningen Viborg amt et Åbent Hus arrangement på Bentha Cafeteria i Skive.

Allerede kl. 13.00 begyndte folk at komme og efter den officielle velkomst ved formanden i Viborg amt, Inga Andersen, deltog over 50 i en vellykket eftermiddag.

Eftermiddagen bød på udstillinger fra Kirudan, Coloplast, ConvaTec og Dansac. Som noget særligt havde Coloplast lånt os poser helt tilbage fra deres produktions start i Thisted.

Mens kaffe og snitter blev serveret var der fremvisning af 2 videofilm, ligeledes udlånt af Coloplast.

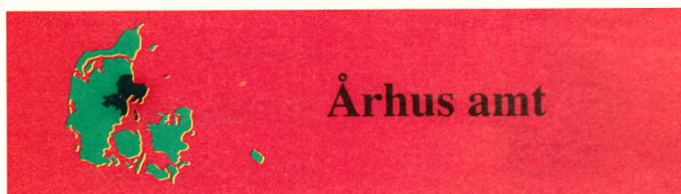
Sygeplejerske Anita Laursen, Skive deltog i eftermiddagens arrangement og besvarede spørgsmål fra de mange spørgelystne deltagere.

Da eftermiddagen sluttede ca. 16.30 var vort indtryk at alle havde haft en god dag.

p.b.v.

● Lisbet Hedegaard

Århus amt

2. oktober var jo den første Internationale Stomidag. For at reklamere for denne dag, prøvede vi at komme ud til flest mulige med dette budskab. Her fik bestyrelsen stor hjælp på forskellig måde.

Først skal nævnes medicinalgrossisten Nomeco i Hasselager som vederlagsfrit medbragte div. materiale til samtlige apoteker og apotekerudsalg i hele amtet. Det var meget flot gjort. Alle biblioteker fik deres materiale gennem Århus Kommunes Hovedbiblioteks kørselsafdeling. Amtets hjemmeplejekontorer og lokalcentre fik materiale.

Vi COPA-folk skulle også vise ansigtet "på de rigtige steder". Dette gjorde vi ved at møde personligt op på sygeplejerskoler, social- og sundhedsskoler og på sygehusenes stomiafdelinger. Vi blev godt modtaget alle steder.

Omtale af stomidagens møder i amtet blev givet af lokale ugeaviser, dagblade og lokalradioer og sandelig om ikke TV-2 Østjylland gav reklame. Her fik Lis Lene Carstensen, som er rådgiver og bestyrelsesmedlem, sin TV debut.

Forhandlere i Århus amt uddelte brochurer om COPA sammen med forsendelserne til stomister. Nyrup & Maag, Århus brugte hele deres udstillingsvindue til oplysning om COPA og om stomiprodukter.

Så oprandt dagen den 2. oktober, vi var spændte på, hvor mange der ville komme for at høre om os.

Stomidagen i Silkeborg

I Rosengårdscentret i Silkeborg hørte ca. 40 personer overlæge Thorsø fra Silkeborg Centralsygehus fortælle om stomityper og sygdommene, der fører til anlæggelse af en

stomi. Stomisygeplejerske Pia Ah-tensdorf, også fra Silkeborg fortalte om stomipleje og om opfølgning af patienten efter udskrivning.

Fa. Mærsk Andersen, Århus havde en udstilling med div. stomiprodukter. Herefter var der kaffe/the og hyggesnak, og der blev samlet ind til Estland. 420 kr. blev det til.

Stomidagen Århus amtsygehus

I anledning af den Internationale Stomidag den 2. oktober var der arrangeret et møde, som fandt sted på Århus Amtsygehus.

Til vores store glæde var der stor tilslutning til dagen, idet ca. 60 deltog i eftermiddagens arrangement.

Overlæge Jørgen Boné fortalte om årsager til anlæggelse af stomi, behandlingsmetoder, herunder operationer og udvikling indenfor området, samt om livet derefter set fra kirurgens synspunkt.

Sygeplejerske Anne Mette Bak fortalte om stomiprodukter og stomipleje, som den foregår på hospitalet i dag.

Der blev også fortalt om det stomiambulatorium, der nu endelig kommer på Århus Amtssygehus.

Der var utrolig stor spørgelyst, og mange fik enten en god forklaring, råd og vejledning, eller forslag med henvisning til hvor eller hvordan deres evt. individuelle problemer kunne løses.

I visse tilfælde en diskussion om, hvad der kunne gøres noget ved, om man skulle acceptere/ikke acceptere problemet, herunder hvor lang tid man skulle vente med at få gjort noget ved tingene.

Det viste sig, at mange er utroligt "autoritetstro", forstået på den måde, at hvis man én gang har fået oplysning om, at det kan der ikke umiddelbart gøres noget ved, ja så fortolkes det som, at det kan der nok

aldrig gøres noget ved. Der spørges derfor ikke igen senere. Man accepterer at leve med et problem, som mange gange kunne være løst.

Resultatet bliver et utilfredsstillende liv, istedet for at få løst problemet så vidt det var muligt, og få en langt bedre tilværelse.

Elsemarie Kraul fortalte om, hvorfor vi afholdt stomidagen, samt om COPA, hvorfor vi har foreningen, om foreningens aktiviteter m.v.

Ved ankomsten, i pausen og efter foredragene benyttede mange sig af muligheden for at se på de sidst nye hjælpemidler, som hjælpemiddelfirmaet Simonsen & Weel viste frem, samtidig med at der var mulighed for at nyde en kop kaffe og lidt godt til ganen.

COPA's bod med brochuremateriale blev også flittigt studeret, især af de mange, der aldrig før havde været i kontakt med COPA.

Alt i alt en god eftermiddag for de mange deltagere. Tak til alle der var med til at gøre dagen værd at huske, både deltagere, foredragsholdere og hjælpemiddelfirma.

Stomidagen i Randers

Stomidagen i Randers markerede vi på Randers Centralsygehus i forhallen og cafeteriaet. Vi havde stande med plakater og COPA brochurer begge steder.

Sygeplejerskerne Hanne, Lis Helle og Ilse viste videoer og havde en stand med plancher om stomipleje før og nu. Blandt andet med klip fra ældre lærebog i stomipleje. Det var interessant at se, hvor meget det er ændret indenfor stomiplejen i løbet af ganske få år.

Mærsk-Andersen var vært ved kaffen og havde en stand med hjælpemidler. En stor tak til Inger Skaarup.

Samtidig en tak til Sparekassen Kronjylland for deres hjælp ved arrangementet.

Nyrup & Maag, Århus brugte hele deres udstillingsvindue til oplysning om stomiprodukter

Ellen bød velkommen på COPA's vegne og overlæge Sigurd Olesen bød alle velkommen på Randers Centralsygehus og talte varmt om at få og leve med en stomi. Samtidig understregede han stomisygeplejerskernes store betydning og mindede om, at det jo var en dansk sygeplejerske, der fandt på, at man kunne anvende plastic som posemateriale. Desuden udtalte overlægen sig positivt om stomidagen og det nordiske initiativ.

Derefter fortalte Lis Lene kort om COPA og indsamlingen til de baltiske lande.

TV-2 Østjylland kom og lavede et flot interview med Lis Lene. Udsendelse kom på skærmen både søndag i regionalprogrammet og senere i den landsdækkende Set og Sket.

Vi takker medlemmerne i Randersområdet, der ved deres store fremmøde, sammen med sygehuspersonale og besøgende bidrog til at vi fik et godt møde.

Nyrop og Maag kræser for rådgiverne i Århus

Mandag 22. november var det rådgiverne i Århus, der blev kræset for. Det blev vi af Nyrop & Maag, Århus. De havde inviteret os til julekomsammen i Rådhuscafé'en, Århus. Vi skulle først gøre os fortjent til traktementet. Sygeplejerske Jonna Espensen fra firma Dansac viste produkter og lysbilleder om bl.a. irrigation. Tak for en dejlig aften.

Nu også
stomiambulatorium
på
Århus amtssygehus
Ambulatoriet
åbner
10. januar 94

Generalforsamling - sæt kryds i kalenderen

Dette bliver lørdag 29.1.94 på Skovvangsskolen i Århus. Generalforsamlingen vil ske iflg. vedtægter. Emner til behandling på generalforsamlingen skal være formanden i hænde senest 14 dage før, altså senest 1.15.94.

Herefter bliver enmet: Motionens betydning for kroppens velvære.

Dette gælder for såvel stomister, pensionister, cyklister og bilister. Unge som gamle. Vi vil forsøge, at få en fysioterapeut fra Århus Amtssygehus til at fortælle om dette vigtige emne.

Forhandler Nyrop og Maag, Århus vil medbringe det nye i stomipleje. Desuden vil der være mulighed for at se div. støttebind og bandager til ledene, hvis de skulle knage under motionen.

Kom til fællesmøde med en politiker, en læge, en repræsentant fra KB og en repræsentant fra patientklagenævnet

Fællesmøde med patientforeninger i Århus den 3.3.94 på Møllestien, Århus. Til mødet vil blive inviteret en politiker, en praktiserende læge, en repræsentant for Kræftens Bekæmpelse og en repræsentant fra patientklagenævnet.

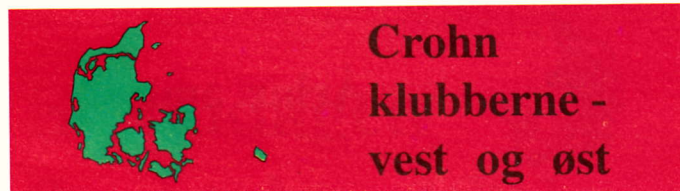
Emnet vil dreje som om patienter, der ikke bliver taget alvorligt, når de henvender sig til lægen med deres symptomer.

Mere herom i næste COPA nummer.

GODT NYTÅR OG PÅ GENSYN I 1994.

● Henning Granslev

COPA-bladet
udkommer
6 gange om året

Crohn klubberne - vest og øst

Lørdag d. 4. september mødtes vi hos Pia Gunnekær på Amager, tak til Pia for hendes gæstfrihed. Snakketøjet gik livligt som den altid gør, når vi er sammen. Det var en dejlig eftermiddag.

Vores næste møde var lørdag d. 23. oktober.

Lørdag d. 23. oktober havde vi møde i Valby Medborgeshus, som var i nært samarbejde med Københavns amt. Til denne dag havde vi fået læge Palle Nordblad Schmidt til at komme og fortælle noget om gennemtrængelighed i tarmsystemet. Det var et godt foredrag, men det var som om at vi savnede nogle flere Crohn medlemmer samt disses pårørende. Men vi håber, at det bliver bedre fremover.

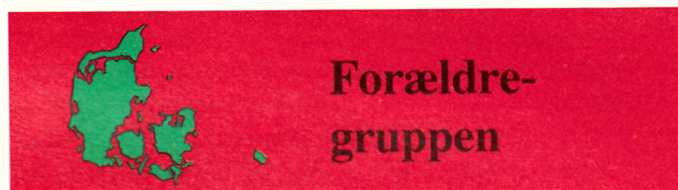
Vi har også haft 7 års fødselsdag d. 21. november.

Næste gang vi skal mødes er lørdag d. 29. januar kl. 14.00 hos Eva Larsen, Pærevangen 2, 1.tv., tlf. 44 66 04 54, ring efter kl. 20.00, så er der en mulighed for at træffe mig, eller ring til Marina Larsen på tlf. 31 65 65 07. Tænk nu ikke: "Ork, der er lang tid til" - for tiden går og lige pludselig er vi sidst i januar. Altså ring hellere i dag end i morgen!

Godt nytår til jer alle sammen
Vel mødt her i det nye år 1994.

Med venlig hilsen,
Crohnklubben øst

● Marina Larsen
og Eva Larsen

Forældregruppen

Forældrekonference i Norge

I dagene fra den 29.-31. oktober var jeg så privilegeret at få lov til at repræsentere COPA's forældregruppe på NORILCO's årlige forældrekonference.

Jeg deltog for at få indsigt i, hvordan deres forældregruppe fungerer og for at få gode ideer til en lignende forældrekonference her i Danmark.

Fredagen startede med at alle checkede ind på hotellet. Derefter var der velkomst og præsentation af alle deltagerne. Jeg fik en speciel velkomst, da jeg jo kom helt fra Danmark. Fredagen sluttede med middag og socialt samvær.

Lørdagen startede med et foredrag om børns sorg ved tab af

en funktion. Det var vældig interessant og lærerigt. Emnet var samtidig oplæg til eftermiddagens gruppearbejde, hvor alle fik yttret deres synspunkter. Det var et svært emne at diskutere, da ingen brød sig om ordet "sorg" i forbindelse med deres børns handicap.

Sidst på eftermiddagen var der et indlæg, hvorefter en mand ganske bevægende fortalte om sit eget

liv. Han var født med blære-
extrofi (en misdannelse af
varierende sværhedsgrad, hvor
blæren ligger udenpå maven)
men blev først opereret som
37-årig. Han er idag 50 år og
lever nu er godt liv med pose
på maven, men han har haft en
meget vanskelig barn- og
ungdom.

Lørdag aften hyggede vi os
alle med god mad, snak og
dans til levende musik.

Søndag formiddag var der et
foredrag af en overlæge, der
fortalte om J-pouch opera-
tioner. Til trods for at der kan
opstå forskellige former for
komplikationer, er denne
operationsteknik med til at
forbedre livskvaliteten for
mange mennesker.

Konferencen var slut ved
middagstid og det var helt trist
at skulle sige farvel. Jeg synes,

det havde været alle tiders at
være med og håber ikke, at det
bliver sidste gang.

Jeg ønsker alle en glædelig jul
samt et godt nytår.

Med venlig hilsen

● *Lisbet Refer Dalsgaard*
forældregruppen

Dansk Coloplast Stomi Legat uddelt for tredje gang

**Coloplast Stomi Legat på 30.000 kr blev fredag den 29. oktober uddelt til 10 stomi-
sygeplejersker.**

Legatmidlerne skal bruges til
videreuddannelse, AV-udstyr og
til et projekt til gavn for de
stomioopereredes livskvalitet.
Ansøgningerne til legatet er blevet
bedømt af et legatudvalg bestående
af repræsentanter fra stomi-
sygeplejerskernes sammen-
slutning, de stomioopereredes
landsforening COPA og fra
Coloplast.

Coloplast's mission er at højne
livskvaliteten for blandt andet
stomioopererede gennem udvikling
af ideelle hjælpemidler. Men gode
hjælpemidler gør det ikke alene.
Den menneskelige faktor spiller
også i denne sammenhæng en stor
rolle. Stomisygeplejersker med
stor viden indenfor området yder
hver dag en uvurderlig praktisk
og psykologisk indsats overfor de
stomioopererede. Det er denne
indsats Coloplast med sit legat
gerne vil påskønne og herigennem
medvirke til at styrke dette arbejde.

Legatvinderne

Den største legatportion på 22.000
kr tildeltes stomisygeplejerske
Anette Christiansen fra Aalborg
Sygehus Syd.

Pengene skal bruges til under-
visningsgebyr, boligudgifter m.v.

i forbindelse med *Anette Chri-
stiansens* videreuddannelse til
stomiterapeut i Sverige.

Uddannelsen strækker sig over
10 uger, som indeholder både
teori, praktik og brevkursus.

Den anden legatportion på 4.900
kr blev givet til stomisyge-
plejerskerne *Hanne Nielsen* og
Annette Madum fra Næstved
Centralsygehus.

Midlerne skal bruges til indkøb
af TV og video til stomi-
ambulatoriet.

Dette udstyr skal bruges som et
led i stomiambulatoriets oplæring
af de stomioopererede, så der
fremover kan vises film om
stomipleje.

Den sidste legatportion på kr.
3.100 blev uddelt til syv syge-
plejersker fra mavetarm-kirurgisk

afdeling på KAS-Glostrup: *Anne
Steen, Ulla Lund, Jane Falk Eiby,
Birgitte D. Andersen, Pia Smeden-
gaard, Jette Hansen og Lotte
Reimer.*

Beløbet skal bruges til færdi-
ggørelse af et projekt, som har til
formål at kvalitetssikre stomi-
plejen på afdelingen.

De syv fra KAS-Glostrup fik også
sidste år del i legatet til deres
kvalitetssikring.

Fra venstre ses: Hanne Nielsen (Næstved Centralsygehus), Annette Madum (Næstved Centralsygehus), Janne Falk Eiby (KAS-Glostrup), Jette Hansen (KAS-Glostrup), Birgitte D. Andersen (KAS-Glostrup), Lotte Reimer (KAS-Glostrup), Jesper Jul (Dansk Coloplast) samt Pia Smedegaard (KAS-Glostrup). Siddende forrest: Anette Christiansen (Aalborg Sygehus Syd). Fraværende ved legatoverrækkelsen var Anne Sten og Ulla Lund fra KAS-Glostrup.

LOKALFORENINGER / GRUPPER / KLUBBER

---

*De anførte træffetider er kun vejledende***København/Frederiksberg**

Helene Christensen
P. Bangsvej 107, 1.
2000 Frederiksberg
Tlf.: 31 71 62 31
Kontaktperson:
Litta Porter, Ane Katrinesvej 34,
2000 Frederiksberg. Tlf.: 31 10 26 25
(Træffetid: 09.00 - 10.00)

Københavnsamt

Inge Boserup Larsen
Galgebakken over Syv 6A
2620 Albertslund
Tlf. & fax: 42 16 55 75

Bornholmsamt

Inge Skovgaard Petersen
Pæretæsdalen 21
3700 Rønne
Tlf.: 56 95 65 30

Frederiksborgamt

Bent H. Larsen
Emil Noldesvej 32
3000 Helsingør
Tlf.: 42 22 06 16
(træffes bedst 17.00 - 18.00)

Fynsamt

Vagn Madsen
Svanevej 25
5492 Vissenbjerg
Tlf.: 64 47 24 46 (efter kl. 16.00)
Rådgiver: Gerda Pedersen,
Carl Blochsvej 1, 2., 5230 Odense M.
Tlf.: 66 11 26 84

Lolland-Falster

Marianne Andersen
(rådgiver og formand)
Askhavnsvej 8, Femø
4930 Maribo
Tlf.: 53 91 50 30
Rådgiver: Mia Wrang Hansen,
Engvej 14, 4874 Gedser.
Tlf.: 53 87 02 43

Nordjyllandsamt

Kontaktperson:
Kirsten Møhlenberg
Nielsmindevej 16
9493 Saltum
Tlf.: 98 88 11 51

Næstved

Merete Møller (formand)
Ærtebjergvej 28, Lund
4660 Store-Heddinge
Tlf.: 53 70 80 42
(bedst hverdage 10.00 - 12.00)

Ribeamt

Frede Jensen
Langetvedvej 21
6630 Rødding
Tlf.: 74 84 71 27

Ringkøbingamt

Arne Nielsen
Rudesvej 20
7500 Holstebro
Tlf.: 97 42 21 19

Roskildeamt

Erik Kristjansen
Jasminvej 1
4600 Køge
Tlf.: 53 65 38 78

Sønderjyllandsamt

Sv. Kjærsgaard Jensen
Møllehaven 2A
6430 Nordborg
Tlf.: 74 45 42 04 (bedst efter 17.00)

Vejleamt

Emil Larsen
Søndervænget 87
8732 Hovedgård
Tlf.: 75 66 12 13

Vestsjællandsamt

Jens Jørgen Larsen
Hovvej 39
4490 Jerslev Sjø
Tlf.: 53 49 55 11

Viborg amt

Inga Vestergaard Andersen
Fårtoftevej 144
7700 Thisted
Tlf.: 97 92 15 97

Århusamt

Henning Granslev
Bavnegårdsvej 110, Kolt
8361 Hasselager
Tlf.: 86 28 11 24 (bedst 14.00 - 18.00)
Rådgiver: Ellen Sørensen,
Hedevej 8, Årslev, 8900 Randers
Tlf.: 86 49 16 11 (bedst 09.00 - 12.00)

Crohn klubben øst

Eva Larsen
Pærevangen 2, 1.tv.
2765 Smørum
Tlf.: 44 66 04 54 (efter kl. 17.00)
&
Marina Larsen
Lyngbyvej 293 A
2900 Hellerup
Tlf.: 31 65 65 07

Crohn klubben vest

Hanne Dragsbæk Madsen
Nagelsvej 4
8270 Højbjerg
Tlf.: 86 27 63 30

Forældregruppen

Lisbet Refer Dalsgaard
Bredemosevej 16, Elsborg
8840 Rødkærsbro
Tlf.: 86 65 90 12

J-pouch

Christina Hartmann
Nebs Møllevej 54
4100 Ringsted
Tlf.: 53 62 84 84 (bedst efter 19.00)

Ungdomsgruppen

Heidi Elva Plambeck-Sørensen
Søkjær 13
7130 Juelsminde
Tlf.: 75 69 57 17
